

Entrevista a Xelo Angulo

► La presidenta del Fons Valencià per la Solidaritat, tinenta d'alcald de Xàtiva i diputada autonòmica reivindica la cooperació municipal i el consens com a eines per generar oportunitats i afrontar les desigualtats. ► P6-7

Més transport a demanda

► La Generalitat ampliarà el transport a demanda per millorar les connexions dels municipis més menuts de la Costera i la Canal de Navarrés ► P14

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació, Cultura
i Universitats

Xàtiva manté el pols
per Santa Clara

► L'AJUNTAMENT INICIA LES OBRES DEL CRAC AMB EL SUPORT DE LA DIPUTACIÓ MENTRE CONTINUA LA LLUITA LEGAL PER DUR LA CIUTAT DE LA JUSTÍCIA A L'ANTIC MONESTIR ► P4

El jove
d'Estubeny que
va conquerir
Viena

► Alonso Sotos repassa la seua experiència al festival internacional Summa Cum Laude de Viena, on la Jove Orquestra d'Alacant va aconseguir el primer premi, així com els seus inicis amb la trompeta, el concurs internacional de Tallin i els seus plans per continuar creixent dins del món de l'orquestra. ► P18

Navarrés i
Enguera encaren
les seues festes
patronals

► P15-16

Els veïns de la
Granja de la
Costera voten
mantindre el toc
de campana

► P14

Carralero

CLÍNICA DENTAL AVANÇADA

SALUT · PERSONES · SOMRIURES

Ortodòncia Invisible Invisalign

Somriures alineats amb discreció i precisió

Especialitats
PREMIUM

Tecnologia, salut i benestar per a tota la família

Roncs i medicina del son

Descansa millor, viu millor

SK SPAZIO
KIDS

Clinica infantil SpazioKids

Cura dental divertida des de menuts

ACUARIA

WELLNESS & SPA

Acuaría Wellness & Spa

Relax, estètica i benestar

MÉS QUE DENTISTES:

C/Reina, 17-50 - Baix - Xàtiva | 962 271 375

UNA VISITA MÉS SALUDABLE
COMENÇA AMB UN GRAN SOMRIURE

20
26

IV FERIA
DEL ACEITE

16 / 17 / 18
DE OCTUBRE

ENGUERA

EL PERIÓDICO
de aquí

Medios Impresos y Digitales de Aquí S.L. no puede ser reproducida, distribuida, comunicada públicamente o utilizada, ni en todo ni en parte, ni registrada en, o transmitida por, un sistema de recuperación de información, en ninguna forma, ni por ningún medio, sea mecánico, fotoquímico, electrónico, magnético, electroóptico, por fotocopia o cualquier otro, ni modificada, alterada o almacenada sin la previa autorización por escrito de la sociedad editora. Queda expresamente prohibida la reproducción de los contenidos de Medios Impresos y Digitales de Aquí S.L. a través de recopilaciones de artículos periodísticos, conforme al Artículo 32.1 de la LEY 23/2006, texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual. Para autorizaciones: redaccion@elperiodicodeaqui.com.

Carrer Pintor Rafael Solbes, 12
46017 Valencia (Valencia)

Teléfono: 691 516 509
Publicidad: 691 516 508

redaccion@elperiodicodeaqui.com
www.elperiodicodeaqui.com

DIRECTOR Y FUNDADOR:

PERE VALENCIANO
pere_valenciano@elperiodicodeaqui.com

JEFA DE REDACCIÓN:

JUDITH CELMA
judith@elperiodicodeaqui.com

Delegados:

VALENCIA:
Borja Pedrós
valencia@elperiodicodeaqui.com

CASTELLÓN:
Eva Beltrán
castellon@elperiodicodeaqui.com

ALICANTE:
Hugo Moreno
alicante@elperiodicodeaqui.com

CAMP DE MORVEDRE:
Borja Pedrós
morvedre@elperiodicodeaqui.com

L'HORTA NORD:
Jorge Zaldivar
horta@elperiodicodeaqui.com

L'HORTA SUD:
Jorge Zaldivar
hortasud@elperiodicodeaqui.com

CAMP DE TÚRIA / LA SERRANÍA / RINCÓN DE ADEMUZ:
Judith Celma
turia@elperiodicodeaqui.com
laserrania@elperiodicodeaqui.com
rincon@elperiodicodeaqui.com

LA RIBERA / LA SAFOR:
Marta Collado
lasafor@elperiodicodeaqui.com
laribera@elperiodicodeaqui.com

PALANCIA / MIJARES:
Eva Beltrán
palancia@elperiodicodeaqui.com

LA PLANA DE UTELL-REQUENA / LA HOYA DE BUÑOL-CHIVA / EL VALLE DE AYORA-COFRENTES
Sara de la Fuente
requena@elperiodicodeaqui.com
lahoya@elperiodicodeaqui.com
elvalle@elperiodicodeaqui.com

LA VALL D'ALBAIDA / LA COSTERA / LA CANAL DE NAVARRÉS
Judith Julian
vallcosteracanal@elperiodicodeaqui.com

Comerciales:

Coordinadora comercial:
DIANA BALLESTAR
691 516 508
web@elperiodicodeaqui.com

DANIEL RIERA
636 713 236
dani@elperiodicodeaqui.com

MIRIAM SÁNCHEZ
611 624 192
secretaria@elperiodicodeaqui.com

NURIA MUÑOZ
666 411 185
nuria@elperiodicodeaqui.com

Diseño:

JAIME SORIANO
arte@elperiodicodeaqui.com

Administración:

ESTEFANÍA MUÑOZ
administracion@elperiodicodeaqui.com

EDITA:
Medios Impresos y Digitales de Aquí S.L.

IMPRESIÓN:
HENNEO PRINT, S.L.
Calle Albert Einstein, núm. 44
Pol. Ind. San Miguel Sector IV Parcela 1
Villanueva de Gállego (Zaragoza) 50830

El Periódico de Aquí La Vall d'Albaida - La Costera - La Canal de Navarra
Depósito Legal: V-2137-2026
Periodicidad: mensual.

EDITORIAL**Manuel Boix, el llegat d'un mestre valencià**

La mort de Manuel Boix deixa un buit en l'art valencià contemporani i també en aquelles ciutats que van formar part de la seua trajectòria. Xàtiva és una d'elles. L'artista de l'Alcúdia va mantindre durant anys una relació especial amb la ciutat, una vinculació que hui es pot reconèixer en diferents espais a través d'un conjunt d'obres que ja formen part del seu patrimoni.

Hi ha artistes que passen per una ciutat i artistes que deixen una part de si mateixos en ella. Boix pertany a este segon grup. La seua obra no queda únicament en el record de les exposicions que va protagonitzar, sinó que continua present en el paisatge xativí i en espais que formen part de la vida quotidiana de la ciutat.

L'Arc Daurat, situat en l'entorn de l'ermita de Sant Josep, és una de les peces més representatives d'esta presència. Una obra integrada en el paisatge de Xàtiva que recorda com l'art contemporani pot conviure amb el patrimoni i amb els espais habituals d'una ciutat.

Esta relació es va reforçar especialment el 2023 amb La llum de l'art, una exposició antològica que va repartir l'obra de Boix per diferents enclavaments patrimonials de Xàtiva. La mostra va permetre acostar al públic una trajectòria essencial de l'art valencià contemporani i establir un diàleg entre les seues creacions i el patrimoni de la ciutat.

Aquella exposició va deixar també un llegat. Boix i la seua família van cedir a Xàtiva l'Angle trencat

pel moviment, una escultura de grans dimensions instal·lada a la plaça del Trinquet i vinculada a la tradició de la pilota valenciana. El Laberint, exposat al pati de l'Almodí, va passar igualment a formar part de la col·lecció del Museu de l'Almodí.

Ara, després de la seua mort, estes obres adquireixen una dimensió especial. Continuen sent peces artístiques, però també testimonis d'una relació que el temps no esborra. Manuel Boix ja no recorrerà els carrers de Xàtiva, però la ciutat continuarà trobant-se amb ell a través de la seua obra. En una plaça, davant d'un museu o prop d'una ermita. Perquè un dels millors homenatges que pot rebre un artista és que la seua obra continue viva allà on va deixar empremta.

TRIBUNA ABIERTA**Esther Lluch Bataller**

CIENTÍFICA BIOMÉDICA

El Alzheimer empieza antes de los primeros síntomas: lo que hoy sabemos sobre la enfermedad

Cada 21 de septiembre, el Día Mundial del Alzheimer pone el foco sobre una enfermedad de la que hoy sabemos mucho más que hace unos años. Los avances científicos han cambiado nuestra forma de entenderla y, especialmente, de detectarla.

Una de las grandes revelaciones es que el Alzheimer puede comenzar mucho antes de los primeros síntomas. Durante años, una persona puede no notar ningún cambio mientras en su cerebro empiezan a producirse alteraciones relacionadas con dos proteínas, beta-amiloide y tau. Actualmente entendemos el Alzheimer como un proceso progresivo que puede comenzar en una fase silenciosa.

También ha cambiado nuestra capacidad para detectar esas alteraciones. Hasta hace poco, era necesario recurrir principalmente a pruebas de imagen cerebral o analizar mediante una punción

lumbar el líquido que rodea el cerebro y la médula espinal. Hoy, los análisis de sangre están abriendo nuevas posibilidades.

Uno de los marcadores más prometedores es p-tau217, que puede ayudar a identificar cambios característicos del Alzheimer. Estos avances podrían permitir diagnósticos más sencillos y menos invasivos. Sin embargo, una analítica no permite saber si una persona sana desarrollará Alzheimer en el futuro.

¿Podemos reconocer las primeras señales?

Un despiste ocasional no significa tener Alzheimer. Debemos prestar atención a cambios nuevos y progresivos que afecten a la vida cotidiana: repetir frecuentemente las mismas preguntas, desorientarse en lugares conocidos, tener nuevas dificultades para realizar tareas habituales o problemas para encontrar palabras, razonar o tomar decisiones.

Además, la memoria no siempre es la primera capacidad afectada.

¿Podemos reducir el riesgo?

No existe una fórmula que garantice evitar el Alzheimer, pero mantenerse físicamente activo, no fumar, cuidar la salud cardiovascular y controlar la hipertensión, la diabetes o el colesterol son medidas relacionadas con una mejor salud cerebral.

Para las familias, comprender la enfermedad también ayuda: mantener rutinas, comunicarse de forma sencilla y dar tiempo para responder puede facilitar el día a día y reducir la frustración.

Hoy todavía no tenemos todas las respuestas sobre el Alzheimer, pero sabemos algo fundamental: comienza antes de lo que vemos, podemos actuar sobre parte del riesgo y comprender la enfermedad también nos ayuda a acompañar mejor a quienes viven con ella.

LA VIÑETA, POR VICENTE GARCÍA NEBOT: 'ÁTICOS DE PROTECCIÓN'**REDES SOCIALES****Seguidores** @elperiodicodeaqui▶ **TOTAL 178.400**

▶ PERIODICODAEQUI

▶ @AQUIVALLCOSCAN

 ▶ EL PERIÓDICO DE AQUÍ
LA VALL D'ALBAIDA - LA COSTERA -
LA CANAL DE NAVARRÉS

▶ ELPERIODICODAEQUI

TRIBUNA OBERTA

Salvi Pardo Ecuriet

ALCALDESSA DE LA LLOSA DE RANES

Els nous reptes dels ajuntaments en la gestió dels residus

La gestió dels residus és un dels serveis municipals que més ha canviat en les últimes dècades. Encara recorde quan el camió del fem arreplegava els residus i els portava al vell abocador del poble.

Les coses han canviat. Hem passat de «tirar el fem» a gestionar els residus. Primer van arribar els contenidors i la separació per fraccions. Ara hem de separar millor a casa, reciclar més i complir objectius més exigents.

La normativa actual, especialment la Llei 7/2022, ha comportat noves obligacions per als ajuntaments. Cal millorar la separació dels residus orgànics i avançar cap a sistemes de recollida que permeten reciclar més i millor.

I ací apareix el gran repte: Quin sistema és el més adequat? No hi ha una fórmula màgica. Cada municipi

“

Gestionar els residus ja no és simplement decidir quin sistema de recollida triem; és decidir quin model de poble volem i quin compromís assumim cadascú”

té les seues característiques i els seus hàbits. Qualsevol canvi té un cost econòmic i requereix canviar costums. Per això és important explicar els canvis i donar temps per adaptar-nos.

Gestionar millor els residus no és gratis i té un impacte en el que paguem. Però gestionar-los malament també té un cost, amb risc de sancions importants per als municipis.

Per això, aquesta no és una responsabilitat només de les administracions. Els veïns i veïnes també tenim un paper important: separar correctament, reduir els residus i utilitzar bé els contenidors.

Gestionar els residus ja no és simplement decidir quin sistema de recollida triem. És decidir quin model de poble volem i quin compromís assumim cadascú. És una responsabilitat compartida. I si l'afrontem amb informació, paciència, civisme i col·laboració, el canvi serà més fàcil per a tots.

Perquè cuidar el nostre poble comença a casa.

TRIBUNA ABERTA

Federico Argente Martínez

ALCALDE DE NAVARRÉS

Los pueblos se mueven

“

Existe una creencia bastante extendida de que en los pueblos nunca pasa nada. Que la vida se concentra en los meses de verano y que, una vez llega el otoño y el calor empieza a marcharse, los pueblos entran en una especie de pausa hasta el año siguiente. No puedo estar más en desacuerdo. Para demostrarlo no hace falta ir muy lejos: Basta con mirar Navarra.

Navarra se mueve. Se mueve durante todo el año y, muchas veces, más de lo que somos capaces de ver quienes vivimos aquí. Se mueve alrededor de nuestros parajes, de Playamonte a Los Chorradores, que son espacios que cuidamos y por los que apostamos continuamente. Se mueve también por nuestros caminos y nuestras calles, por cada persona que sale a caminar, a correr o simplemente a disfrutar de nuestro entorno.

Es verdad: Un pueblo no se mide exclusivamente por sus paisajes. Se mide, sobre todo, por su gente. Y en Navarra tenemos comercios, hostelería, servicios, centros educati-

“

Mantener un municipio es una tarea constante. Hay mucho trabajo que no siempre se ve y que en los municipios pequeños afrontamos además con recursos necesariamente limitados y con retos cada vez mayores”

vos, atención sanitaria, actividades culturales, asociaciones, clubes deportivos, iniciativas vecinales y un calendario que, cuando uno se para a mirarlo, demuestra que aquí hay poco de aquello de que “nunca pasa nada”.

Hay niños entrando al colegio, personas abriendo sus comercios cada mañana, gente en los bares y en los parques, personas de camino al trabajo, asociaciones preparando actividades, jóvenes organizando, mayores participando, familias disfrutando de nuestros espacios y vecinos poniendo en marcha proyectos.

Hay dinamismo: Gente que propone, que participa, que organiza y que dedica su tiempo a construir nuestro pueblo.

Detrás de todo ello también hay un Ayuntamiento que trabaja cada día para que el pueblo funcione, se mantenga y siga avanzando. Mantener un municipio es una tarea constante. Hay mucho trabajo que no siempre se ve y que en los municipios pequeños afrontamos además con recursos necesariamente limitados y con retos cada vez mayores.

Quizá los pueblos no tengamos el ruido de una gran ciudad. No necesitamos tenerlo. En Navarra pasan muchas cosas. Los pueblos están vivos. Los pueblos se mueven.

TRIBUNA ABERTA

Carlos Ferrero

ENTRENADOR DE FÚTBOL

Romeo Hueso, de la Llosa de ranes a debutar con el Cholo Simeone

“

El pasado 1 de Agosto de 2026 quedará grabado para siempre en la trayectoria futbolística de este joven jugador nacido en la Llosa de Ranes.

Localidad en la que empezó a dar sus primeros toques al balón. Y el motivo no es uno cualquiera, sino, el debut con el primer equipo del Atlético de Madrid de las manos del Cholo Simeone ante un rival histórico del fútbol mundial como es el Manchester United.

Romeo comenzó su andadura en su pueblo natal y ya en categoría Pre-Benjamin fichó por el Valencia Club de fútbol. Nacido en 2007 estuvo en la cantera valencianista hasta la temporada 2022/2023.

“

En el Atlético de Madrid saben de su potencial y este verano renovó hasta Junio de 2029. Sin duda le espera un bonito futuro a este joven jugador”

El Atlético de Madrid se fijó en él y apostó fuerte por su gran proyección. Jugador de banda derecha con gran recorrido y un físico envidiable milita actualmente en el filial colchonero en 1RFEF entrenador por Fernando Torres.

En el Atlético de Madrid saben de su potencial y este verano renovó hasta Junio de 2029. Sin duda le espera un bonito futuro a este joven jugador que también ha sido internacional en las categorías inferiores de España.

Y en su hasta ahora corta trayectoria siempre podrá decir que ha tenido el privilegio de ser entrenado por 2 leyendas rojiblancas como son Fernando Torres y el Cholo Simeone.

XÀTIVA

Santa Clara es transforma mentre el Palau de Justícia busca nova ubicació

► LES OBRES DEL CENTRE RAIMON D'ACTIVITATS CULTURALS COMENCEN DESPRÉS D'ANYS DE TRÀMITS I CANVIS EN EL PROJECTE

■ JUDIT J.M. | XÀTIVA

Santa Clara ha acabat prenent un camí diferent del que Xàtiva havia previst durant anys. L'antic Reial Monestir, adquirit per l'Ajuntament i situat durant anys en el centre de diferents projectes per al futur de la ciutat, ja està en obres per convertir-se en el Centre Raimon d'Activitats Culturals (CRAC). Al mateix temps, la Generalitat ha descartat definitivament este emplaçament per al nou Palau de Justícia i ha iniciat el procés per adquirir un altre solar on construir la futura seu judicial.

El futur de Santa Clara s'ha anat definint a través de dos projectes que han avançat durant anys al voltant del mateix edifici: la proposta de convertir una part del conjunt en els nous jutjats i la rehabilitació del monestir per donar-li un ús cultural vinculat a Raimon. Cap dels dos camins ha sigut senzill, però ara sí que hi ha una diferència clara: les obres del CRAC ja estan en marxa i el Palau de Justícia haurà de buscar una nova ubicació.

La relació de Santa Clara amb el futur Palau de Justícia ve de fa anys. L'Ajuntament va adquirir el Reial Monestir per 2,05 milions d'euros i posteriorment va plantejar la seua cessió a la Generalitat per a la nova seu judicial. La proposta va avançar durant els anys següents amb diferents tràmits administratius.

El projecte va acabar canviant de rumb. A principis de 2026, la Generalitat va comunicar al consistori que Santa Clara deixava de ser l'emplaçament previst per a la nova seu judicial i que començaria a buscar una ubicació alternativa.

Des d'aleshores, el govern municipal ha mantingut la defensa del projecte inicial i ha reclamat que els nous jutjats es construïren en este espai. El debat ha anat guanyant pes durant els últims mesos i ha acabat convertint Santa Clara en un dels punts de discrepància entre l'Ajuntament i la Generalitat.

La reivindicació va tindre un dels seus moments

L'alcalde, Roger Cerdà, durant la reunió de coordinació amb l'equip tècnic de Ramón Esteve i Carlos Campo. / EPDA

més visibles durant la Fira d'Agost. L'Ajuntament va instal·lar una gran pancarta entorn de Santa Clara, amb recreacions del projecte judicial i un missatge dirigit a la Generalitat en defensa de la construcció de la nova seu en este emplaçament.

L'alcalde, Roger Cerdà, defensa que el projecte de Santa Clara permetria mantindre els serveis judicials al centre de Xàtiva i ha qüestionat la decisió de buscar altres terrenys.

"Nosaltres tenim un projecte i el projecte que estava patent en la Comunitat Valenciana era que es desenvolupara", va assenyalar Cerdà en una entrevista amb EPDA durant la Fira.

L'Ajuntament ha demanat formalment que es paralitze el procés d'adquisició dels nous terrenys i l'alcalde ha avançat que, si la resposta de la Generalitat és negativa, el consistori acudirà als tribunals per intentar paralitzar la decisió.

Mentre es discutia el futur judicial de Santa Clara, el projecte cultural seguia el seu propi camí. El Centre Raimon d'Activitats Culturals va començar a prendre forma institucional en 2021, quan la Generalitat

i l'Ajuntament van signar un conveni per al finançament de la rehabilitació de l'edifici. L'acord contemplava una aportació autonòmica de tres milions d'euros i aquell mateix dia es va constituir la Fundació Raimon i Annalisa.

El projecte arquitectònic va anar avançant i en 2023 es va presentar la proposta bàsica per transformar Santa Clara en el futur centre cultural, amb un pressupost inicial de 8,86 milions d'euros.

En 2024, Patrimoni Cultural va donar llum verda condicionada a la intervenció i va requerir diferents estudis i treballs previs relacionats amb l'edifici, entre ells estudis arqueològics i actuacions sobre els elements pictòrics.

Un any després, en abril de 2025, l'Ajuntament va aprovar el projecte definitiu, amb una intervenció integral sobre el conjunt i nous espais destinats a activitats culturals. El projecte també mantenia una distribució que preveia els nous jutjats en la zona nord i el CRAC en la part de major valor patrimonial. La licitació va arribar durant l'estiu de 2025. El pressupost, base va quedar

fixat en 10.244.632,02 euros i cinc empreses van presentar oferta per executar les obres.

Però el projecte encara havia de passar per un altre moment d'incertesa. L'octubre de 2025, la Generalitat va comunicar a l'Ajuntament la seua intenció de finalitzar el conveni signat en 2021. Aquell acord no sols contemplava la rehabilitació de Santa Clara, sinó també que l'edifici albergara la Fundació Raimon i Annalisa i el Centre Raimon d'Activitats Culturals.

La decisió va generar preocupació al consistori, però finalment la Generalitat va mantindre el suport econòmic a les obres. El plantejament va quedar modificat: l'aportació autonòmica es vinculava a la rehabilitació arquitectònica de Santa Clara, mentre que es desvinculava de la futura gestió de l'edifici i de la seua utilització com a seu de la Fundació.

D'esta manera, el CRAC va continuar endavant, encara que amb un marc diferent del que s'havia plantejat inicialment.

Després d'anys de tràmits, revisions i canvis, el CRAC ha arribat finalment al punt

més visible: les obres ja estan en marxa.

L'Ajuntament va adjudicar definitivament els treballs per 9.327.737,46 euros, IVA inclòs, amb un termini d'execució de 24 mesos. Les obres van començar el 21 de setembre.

La intervenció contempla la rehabilitació del Reial Monestir i la seua adaptació als usos del futur centre cultural. Santa Clara acollirà exposicions, activitats artístiques, concerts, conferències, programes educatius i altres iniciatives vinculades a la cultura i al llegat de Raimon.

El projecte compta també amb una subvenció d'un milió d'euros de la Diputació de València, mentre que la Generalitat manté la seua aportació per a la rehabilitació.

L'arribada de les màquines posa fi a una etapa llarga en què el futur de Santa Clara ha estat pendent de projectes, informes, autoritzacions i decisions administratives. Ara, per primera vegada, la transformació de l'edifici ja es pot veure sobre el terreny.

Amb el CRAC ja en obres, la Generalitat ha concretat esta setmana el següent pas per al projecte judicial. La Conselleria de Justícia ha

Justícia ha demanat a Patrimoni l'adquisició d'un nou solar per construir el Palau de Justícia de Xàtiva, després de descartar definitivament Santa Clara com a seu dels jutjats

La rehabilitació del Reial Monestir, amb una inversió de més de 9,3 milions d'euros, ja està en marxa després d'anys de tràmits, revisions i canvis en el projecte cultural

iniciat el procés per adquirir un solar on construir la nova seu judicial de Xàtiva.

La Generalitat calcula que la futura infraestructura necessita 6.952,5 metres quadrats construïts, mentre que en Santa Clara es podrien aconseguir uns 5.007 metres quadrats. La nova seu haurà de donar servei al partit judicial de Xàtiva, que engloba 26 municipis de la Costera i la Canal de Navarres i prop de 88.000 habitants.

La Generalitat també ha comunicat a l'Ajuntament que desestima el requisit presentat contra la reversió de l'immoble i confirma la devolució de Santa Clara al consistori.

Així, els dos grans projectes que durant anys han compartit espai sobre el paper han acabat separant-se. El CRAC ja té obres en marxa a Santa Clara, mentre el Palau de Justícia haurà de trobar un altre solar.

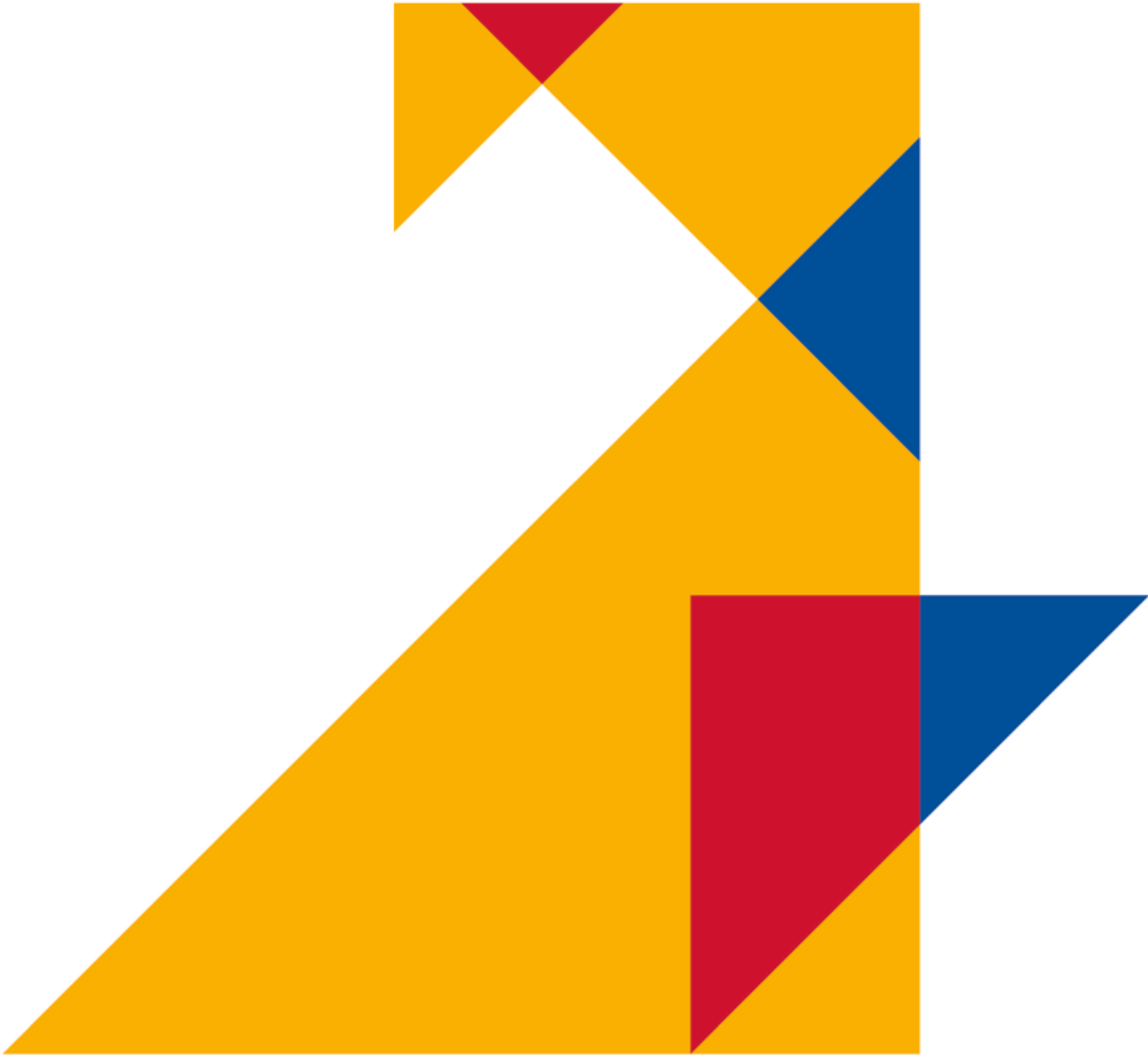
L'Ajuntament no dona per tancada la qüestió judicial. Cerdà manté la defensa de Santa Clara i ha anunciat que el consistori estudiarà acudir als tribunals si la Generalitat manté la decisió.

Santa Clara, per tant, ja té una part del seu futur en construcció. El CRAC avança entre les parets de l'antic monestir; el Palau de Justícia, després d'anys projectat allí, continua buscant casa.

Dia de la
Comunitat Valenciana

Nou d'Octubre

Un llegat infinit

Programació

GENERALITAT
VALENCIANA

750
+

Aniversari
del llegat
de Jaume I

XELO ANGULO Presidenta Fons Valencià per la Solidaritat, tinenta d'alcalde de Xàtiva i diputada autonòmica

"NOSALTRES APROVEM LES COSES PER UNANIMITAT, INDEPENDENTMENT DEL COLOR POLÍTIC; SOM UNA ILLA, UN OASI ENMIG DE LA BATALLA POLÍTICA"

► LA PRESIDENTA DEL FONS VALENCIÀ PER LA SOLIDARITAT DEFENSA EL PAPER CLAU DELS AJUNTAMENTS EN MATÈRIA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT

■ PERE VALENCIANO | VALÈNCIA

En un moment marcat per la polarització i les desigualtats, Xelo Angulo, presidenta del Fons Valencià per la Solidaritat, reivindica el valor de la cooperació, el municipalisme i el consens. En esta entrevista repassa els projectes de l'entitat, la resposta davant les emergències, el paper de la joventut i la importància de generar oportunitats tant ací com als territoris on treballen.

► **Què és exactament el Fons Valencià per la Solidaritat?**

► El Fons és l'entitat que aglutina 160 ajuntaments i 8 mancomunitats de tot el territori valencià. Hi ha ajuntaments grans i xicotets, d'un color polític i d'un altre, que van decidir que, a banda de fer polítiques per ajudar la gent dels nostres pobles, també podíem contribuir sumant els nostres esforços per ajudar altres països, altres ajuntaments i altres territoris en vies de desenvolupament. Al final, demostrem que som éssers humans i que hem d'ajudar allà on es puga, i no només en el nostre territori més pròxim.

► **Com va nàixer esta iniciativa?**

► El Fons va nàixer l'any 1992. Uns quants alcaldes, d'uns 11 municipis, van decidir crear esta associació. Inicialment, no hi havia professionals treballant des de l'oficina del Fons, sinó que era tot voluntariat. Des del

principi ha sigut una senya d'identitat que hi participaren polítics de tots els colors. En estos quasi 35 anys, ens hem sumat junts, treballem junts i decidim junts i per unanimitat quines coses podem fer.

► **Quina és la principal diferència respecte d'altres organitzacions de cooperació?**

► Nosaltres som especialistes en gestió municipal. Un alcalde o un regidor sap que passa fora de l'ajuntament perquè està en el dia a dia i en contacte amb els pobles. Hi ha organitzacions molt sectoritzades que treballen en sanitat o educació. El que no existia era esta manera d'enfortir un ajuntament perquè poguera decidir quines són les polítiques públiques importants. Amb les entitats locals del sud no anem i transferim diners perquè després ho facen ells. Els acompanyem des que detecten una necessitat fins que el projecte s'acaba. La necessitat la detecten ells, no nosaltres.

► **En quins territoris esteu més presents?**

► Treballem especialment a Centreamèrica i Llatinoamèrica. Sobretot a l'Equador i Bolívia i a El Salvador. El Salvador és un cas molt especial. Hem estat deu anys fent un acompanyament molt important que va contribuir al fet que es posara en marxa una llei de la carrera administrativa per enfortir els municipis. En aquell

Xelo Angulo, presidenta del Fons Valencià per la Solidaritat, durant l'entrevista. / EPDA

moment acabaven d'eixir de la guerra civil i tenien una democràcia molt jove. Vam aconseguir asseure en la mateixa taula a representants de diferents forces polítiques i que aprovaren esta llei. Uns anys després també van aprovar la llei de consells plurals, que dona un paper de fiscalització i control a l'oposició.

► **Per tant, també exporteu experiència democràtica.**

► Sí. Compartim la nostra experiència democràtica. En alguns països hem aconseguit que govern i oposició siguen capaços d'asseure's a la mateixa taula i decidir què volen per als seus municipis. Això és important perquè l'oposició i el govern poden arribar a consensos i tirar endavant projectes bons per als seus veïns i veïnes.

► **També treballeu en l'empoderament de les dones?**

► Sí. És una de les polítiques transversals que treballem. Si a nosaltres ens costa arribar a determinats espais de decisió, imagineu-vos en democràcies més incipients. Hem tingut encontres a l'Equador amb dones electes que estan amenaçades de mort només per anar en una llista electoral i per ser dones. Estes coses les hem d'ajudar a corregir encara hui.

► **La cooperació és només una qüestió de desenvolupament o també actueu davant emergències?**

► Tenim tres línies de treball. Una són els projectes de cooperació internacional; una altra és l'acció humanitària i d'emergències, i la tercera és l'educació per al desenvolupament i la ciutadania global, on s'emmarca la sensibilització a la Comunitat Valenciana. En les emergències, el Fons forma part del Comitè Permanent d'Acció Humani-

tària i d'Emergències de la Comunitat Valenciana (CAHE). Quan es produïx una catàstrofe, ens coordinem amb la Generalitat i amb les organitzacions que estan sobre el territori per conèixer quines són les necessitats. Després ens comuniquem amb els nostres ajuntaments i demanem aportacions extraordinàries. Aprovelem els projectes i transferim els diners basant-nos en les necessitats. Davant una crisi humanitària, el Fons activa un protocol intern d'emergència per a donar una resposta municipalista ràpida i realista i que estiga coordinada i done resposta a les necessitats reals de cada moment.

► **També heu intervingut en emergències relacionades amb conflictes i desplaçaments?**

► Sí. Estem connectats amb organitzacions i amb les agències de l'ONU, com ara amb ACNUR, UNICEF

o UNRWA. En territoris en conflicte armat, com Palestina, no pot entrar qualsevol ONG. Calen organitzacions amb l'acreditació necessària. La part humanitària ens permet estar presents quan hi ha un terratrèmol, una guerra o una fugida d'emergència molt important d'un país a un altre.

► **Has parlat d'una resposta ràpida davant les emergències. Quin exemple posaries?**

► En una de les emergències recents, entre que es va produir, es va activar el Comitè Permanent d'Acció Humanitària i d'Emergències de la Comunitat Valenciana (CAHE) i el Fons va tramitar els convenis amb les dos entitats amb què vam treballar, van passar deu dies. En deu dies encara estan movent els bombers i els equips d'emergència les pedres, i nosaltres ja havíem transferit diners a través d'UNICEF i ACNUR. És una resposta rapidíssima.

► Una de les qüestions que més costa explicar és per què un ajuntament ha de destinar diners a cooperació mentre també té necessitats pròpies.

► Hem de generar oportunitats per a tots. Un pressupost és finit i s'ha de dissenyar per poder tindre per ací i per allà. Per això és tan important el retorn que fa el Fons als ajuntaments. Fem campanyes de sensibilització i portem persones a les quals hem ajudat perquè expliquen què ha significat esta cooperació. No és el mateix que jo, com a presidenta del Fons, et diga una cosa que vinga la persona a la qual has ajudat i t'explique que, gràcies a les aportacions del teu ajuntament, li ha pogut canviar la vida.

► Per tant, cooperació i solidaritat també tenen un retorn als municipis valencians?

► Sí. Intentem sensibilitzar la gent que, per ajudar uns, no hem de deixar d'ajudar uns altres. Veiem una polarització en què moltes vegades es contraposa l'ajuda als de fora amb l'ajuda als de casa. Però hem de generar oportunitats per a tots. Si no, estem fent que es pegue l'últim contra el penúltim.

► Has viscut esta qüestió també en la política municipal de Xàtiva.

► Sí. En el meu ajuntament es va presentar una proposta sobre Ceuta amb un sentit que no compartíem. Jo vaig presentar una alternativa centrada en les persones i en els drets de tots. Esperava que passara el que passa moltes vegades: que uns votaren una cosa i els altres una altra. Però la proposta va eixir per unanimitat, des de Vox fins a l'extrema esquerra. Em vaig quedar molt sorpresa. Però això genera esperança perquè estem parlant de persones. Hem de deixar fora altres qüestions i buscar espais de consens.

► I esta necessitat de consens és també una de les senyes d'identitat del Fons?

► Sí. En el Fons parlem de temes delicats que en els mitjans de comunicació apareixen moltes vegades enmig de grans batalles polítiques, però nosaltres aprovem les coses per unanimitat. Som una illa, un oasi enmig de la batalla política. I crec que és important que es conega que hi ha altres formes de fer política: parlar, buscar consensos i trobar coses que puguem compartir.

► La immigració és un dels grans debats actuals. Quin paper pot jugar la cooperació internacional?

► La cooperació va al lloc d'origen del problema. És l'única política que va allà a intentar evitar que les persones no tinguen oportunitats. Qui se'n vol anar de casa? Te'n vas perquè no tens oportunitats. Si tu i els teus fills no tindreu un futur, intentes portar-los a un lloc que tinga un futur. Això és el que està fent la cooperació internacional: anar al lloc i intentar ajudar perquè tinguen oportunitats.

► Parlem de la tercera pota del Fons: la sensibilització. Quin exemple recordes especialment?

► Un dels exemples és, a través d'un projecte d'educació per al desenvolupament del Fons, en concret "Ser dona al sud", van vindre a la Comunitat Valenciana dones de l'Equador que treballaven la "paja taquilla" a cotar-nos la seua realitat i com havien canviat les seues vides amb l'ajuda el Fons. Teixien barrets i els donaven a un intermediari, que els pagava tres dòlars per una feina de dos setmanes. Després aquell barret es venia per cent dòlars. Amb el suport del Fons van crear una cooperativa i van comprar màquines per poder fer elles mateixes l'acabat. Ara són elles les que cobren un preu just. Això els ha permés generar ingressos, empoderar-se i tirar endavant els seus fills i filles. Una d'elles ens va explicar que no sabia llegir ni escriure, però que gràcies a esta ajuda la seua filla havia pogut anar a la universitat i ser infermera.

Un instant durant l'entrevista concedida a El Periódico de Aquí. / EPDA

Clar. Quan t'ho explica algú, entens que darrere d'una persona que és diferent de tu hi ha una vida com la teua. Per això crec que és tan important que la gent valenciana sàpia que té esta ferramenta a través dels seus ajuntaments.

► I els joves? Quin paper tenen en la cooperació?

► A mi em dona molta esperança veure com hi ha molta gent jove que vol ajudar. Hem iniciat un projecte en centres educatius amb formació professional de la Comunitat Valenciana perquè puguem fer pràctiques formatives en projectes del Fons a l'Equador o Bolívia. Vam començar en un el CIPFP La Costera de Xàtiva i després es va replicar en l'IES Josep Segrelles d'Albaida. Per a la nova edició del projecte tenim previst incrementar el nombre de centres participants. Hi ha molta gent jove amb ganes d'anar-hi. I, a més, això també demostra que a través de la cooperació i la solidaritat hi ha moltes oportunitats laborals.

► Has parlat d'esperança en un món molt polaritzat. No eres pessimista?

► Hi ha molta gent a qui li va bé l'embolic, però hi ha molta més gent que és gent de pau, de tots els partits, que intenta buscar la part positiva de les coses. Tot està molt sacsejat, molt polaritzat i molt crispat, però no tot el que passa és el

que veiem als mitjans de comunicació. Hem de pensar que els drets mai estan consolidats per sempre. Els hem de defensar sempre.

► Què li diries a un ajuntament que encara no forma part del Fons?

► Que s'anime. Cada vegada s'estan sumant més ajuntaments de tots els colors polítics i de tota la Comunitat Valenciana. Per formar part del Fons cal, entre altres, un acord plenari i dedicar una aportació econòmica per a fer possible els projectes de l'entitat. A partir d'ací, tots els projectes són de i per als ajuntaments membres. Un arquitecte municipal pot anar a ajudar en urbanisme en un projecte, els alumnes d'FP poden fer pràctiques formatives i els veïns i veïnes poden participar en les campanyes de sensibilització. Tot són avantatges i, en este món, tots volem ajudar. Cal posar als ajuntaments al mapa de la cooperació internacional.

► El Fons està present en tot el territori valencià?

► Sí. Hi ha municipis socis com ara Castelló de la Plana, Xàtiva, Pedreguer o Sempere. Hi ha municipis grans i xicotets. Els habitants d'un municipi menut tenen el mateix dret a contribuir amb els seus impostos a projectes d'este tipus que els habitants d'una gran ciutat. Això també

és igualtat. I, a més, en una assemblea tenen el mateix dret a vot.

► La transparència és una qüestió fonamental en la cooperació. Com la garanteu?

► El Fons fa un procés de fiscalització econòmica i cada any passa una auditoria externa. A més, donem comptes als ajuntaments. No fem com una entitat que transferix els diners i ja està. Els tècnics del Fons van als territoris on s'executen els projectes i fan seguiment en terreny, i després fem que les persones que han participat expliquen què s'ha fet. Això és una garantia de transparència i professionalitat.

► I acabem amb una qüestió més personal. Què significa per a tu ser presidenta del Fons Valencià per la Solidaritat?

► Soc una privilegiada. No sé si he fet prou per a merèixer-ho, però crec que m'ha fet ser una millor persona. Jo no he estat des de sempre en política. Vaig entrar quan ja tenia fills perquè volia canviar el color polític del meu poble i pensava que, amb un altre tipus de polítiques, els meus fills creixerien millor i hi hauria més oportunitats. Abans havia treballat en una multinacional com Ford d'Espanya i, quan vaig tindre fills, vaig decidir canviar de feina i vaig començar a treballar en cooperació internacional.

‘

En este món, tots volem ajudar; cal posar als ajuntaments al mapa de la cooperació internacional.”

‘

Hem de generar oportunitats per a tots. Un pressupost és finit i s'ha de dissenyar per poder tindre per ací i per allà”

nal. L'oportunitat d'entrar a l'Ajuntament, conèixer els serveis socials i la vida de moltes persones em va fer relativitzar el que et passa a tu i preguntar-te què pots fer per ajudar.

► I què t'ha aportat este recorregut?

► Obrir la ment, veure altres realitats i intentar esforçar-te per ajudar en tots els aspectes. També ha sigut un exemple per als meus fills. Una dona de Xàtiva, sense passat polític ni padrins, que acaba sent tinenta d'alcalde de Xàtiva, diputada autonòmica a les Corts, directora general de Cooperació Internacional de la Generalitat i presidenta del Fons, i que ha pogut contribuir a millorar un poquet els espais per on ha passat, és molt emocionant. La política ben feta i ben mirada és la ferramenta més important que tenim per poder canviar les coses, perquè estàs en els llocs on s'ha de decidir. I això és molt d'agrair a les persones que han anat confiant en mi al llarg d'este trajecte.

aquí
PODCAST

La solidaritat no pot dependre del color polític...

Nuevo episodio de
Aquí Podcast con
Xelo Angulo

Escúchalo en
Spotify

INFRAESTRUCTURES

Xàtiva reforça la inversió pública i impulsa els principals projectes locals

► EL CENTRE DE DIA COMARCAL, EL CRAC, EL CARRIL BICI I LA PREPARACIÓ DAVANT L'ARRIBADA DE L'AVE MARQUEN ELS PRÒXIMS MESOS

■ REDACCIÓ | XÀTIVA

L'Ajuntament de Xàtiva afronta el tram final de legislatura amb diversos projectes en marxa i un ampli paquet d'inversions que afectaran àmbits com els serveis socials, l'educació, la mobilitat, els espais públics, l'esport, la cultura i les infraestructures.

Entre les principals actuacions es troba el Centre de Dia Comarcal, una infraestructura llargament reivindicada que suposa una inversió superior als dos milions d'euros i que ampliarà els recursos d'atenció a les persones amb diversitat funcional i les seues famílies.

També avancen les obres de rehabilitació integral del CEIP Attilio Bruschetti, incloses en el Pla Edificant i amb una inversió global de 902.000 euros. Una part de les actuacions ja ha sigut recepcionada, fet que ha permés posar en servei l'aulari reformat coincidint amb l'inici del curs.

■ AMPLI PAQUET D'INVERSIONS

El consistori preveu executar durant els pròxims mesos un paquet d'inversions valorat en prop de 2,4 milions d'euros. Entre les actuacions destaca la primera fase del carril bici urbà, que connectarà el final de la Via Verda amb l'estació de ferrocarril amb una inversió de 788.648 euros.

També es contempla la transformació del parc de l'àrea recreativa de la Vila, on actualment es troba l'skatepark, amb la creació d'un parc multiaventura. El projecte, treballat amb el Consell de Xiquets i Xiquetes, compta amb una inversió prevista de 252.914 euros.

En matèria viària, l'Ajuntament destinarà 791.945 euros al reasfaltatge de diversos carrers, entre ells les avingudes Corts Valencianes i Ausiàs March, el carrer Virrey Lluís Despuig, el carrer Reina i diferents camins i disseminats.

A estes actuacions se suma la renovació de les canalitzacions d'aigua potable i sanejament del carrer Caputxins, amb una inversió de 433.939 euros, com també diferents millores en les instal·lacions esportives de Les Pereres i la

Les obres del Centre de Dia per a persones amb diversitat funcional avancen a bon ritme. / EPDA

pista d'atletisme. A més, el Ple municipal ha aprovat la incorporació d'1,6 milions d'euros procedents del romanent de tresoreria per executar noves inversions. Entre elles figuren la renovació de la climatització de la Casa de la Ciutat, el reasfaltatge de ca-

rrers i disseminats, la plantació d'arbrat, l'adquisició d'un microbús elèctric i un nou vehicle per a la Policia Local.

■ L'ARRIBADA DE L'AVE I EL CRAC

Un dels principals reptes de futur serà l'arribada de l'Alta Velocitat. L'Ajuntament

treballa en la planificació de l'entorn de l'estació, amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat i la intermodalitat i reforçar la connexió amb la resta de la ciutat.

Paral·lelament, el consistori continuarà reclamant la renovació de la línia Xàtiva-

Alcoi, considerada una infraestructura estratègica per millorar les comunicacions entre les comarques centrals.

Un altre dels projectes destacats és el Centre Raimon d'Activitats Culturals (CRAC). Les obres de rehabilitació del Reial Monestir de Santa

Queda molt de treball per davant per executar els projectes, millorar els serveis i reclamar les inversions que corresponen a Xàtiva"

ROGER CERDÀ
Alcalde de Xàtiva

El nou microbús elèctric, la renovació de carrers i 50 habitatges al nucli antic formen part de les noves inversions

Clara ja han començat per convertir l'espai en el futur equipament cultural dedicat a Raimon.

El projecte busca recuperar un espai patrimonial de la ciutat i reforçar l'oferta cultural, alhora que contribuirà a la dinamització del nucli antic.

Més enllà de les actuacions municipals, l'Ajuntament continuarà reclamant a les administracions competents diferents inversions pendents per a la ciutat. Entre elles es troben el nou Palau de Justícia, el Centre de Salut Xàtiva II-Cecilia Sanz i la renovació i ampliació de l'Hospital Lluís Alcanyís.

En matèria d'habitatge, el consistori també planteja continuar avançant en el Pla d'Habitatge Jove al nucli antic, que preveu adquirir i rehabilitar 50 habitatges per incorporar-los al parc públic de lloguer assequible.

L'alcalde de Xàtiva, Roger Cerdà, ha assenyalat que el consistori afronta esta etapa amb "molts projectes importants en marxa" i amb l'objectiu de continuar executant actuacions en àmbits com els serveis socials, l'educació, la mobilitat, l'aigua, l'esport, la cultura i el patrimoni.

"Queda molt de treball per davant", ha afirmat Cerdà, qui ha remarcat també la voluntat de l'Ajuntament de continuar reclamant a la resta d'administracions "les inversions i les actuacions que corresponen a Xàtiva".

PREMIS 9 D'OCTUBRE

Artur Heras, Xaro Ferri i Juanra Martí, Premis 9 d'Octubre de Xàtiva

► TRES TRAJECTÒRIES VINCULADES A L'ART, LA PERRUQUERIA ARTÍSTICA I LA MÚSICA TRADICIONAL

■ REDACCIÓ | XÀTIVA

L'Ajuntament de Xàtiva ha acordat concedir els Premis 9 d'Octubre 2026 a l'artista Artur Heras, a títol pòstum, Xaro Ferri i Juan Ramón Martí, per les seues trajectòries i la seua contribució a la cultura i el patrimoni de la ciutat. Els guardons es lliuraran el pròxim 9 d'Octubre a la porta de l'Aljama.

Artur Heras, nascut a Xàtiva el 1945, va ser una de les figures cabdals de l'art valencià contemporani i va mantindre una estreta vinculació amb la ciutat al llarg de la seua trajectòria, amb nombrosos projectes, publicacions i exposicions.

Xaro Ferri rep el reconeixement per una trajectòria iniciada als 16 anys en el món de la perruqueria i desenvolupada posteriorment

Els tres reconeixements del 9 d'Octubre. / EPDA

en l'àmbit de la perruqueria artística i d'autor. El seu treball ha incorporat projectes relacionats amb la inclusió, la sostenibilitat i causes so-

cials, especialment vinculades a l'oncologia.

Per la seua part, Juan Ramón Martí és reconegut per la seua tasca de recuperació

i transmissió de la música tradicional valenciana. Ha treballat en la recuperació de les albaes, les danses del carrer Sant Josep i el Ball de les Folies, a més de desenvolupar una trajectòria docent com a mestre de dolçaina.

L'alcalde de Xàtiva, Roger Cerdà, ha destacat que els Premis 9 d'Octubre permeten "reconèixer persones que, des de diferents àmbits, han contribuït a enriquir la nostra ciutat i la nostra societat" i ha remarcat la trajectòria dels tres guardonats.

Per la seua part, el regidor de Cultura, Alfred Boluda, ha assenyalat que els reconeixements valoren "tres trajectòries vitals i professionals de gran rellevància" i ha remarcat que els tres premiats "han destacat i han portat el nom de Xàtiva ben lluny".

CULTURA

Manuel Boix, l'artista de l'Alcúdia que va deixar empremta a Xàtiva

► EL CREADOR VALENCIÀ MOR ALS 84 ANYS

■ REDACCIÓ | XÀTIVA

La trajectòria de Manuel Boix també està vinculada a Xàtiva, una ciutat on la seua obra ha quedat integrada en diferents espais. L'artista de l'Alcúdia, una de les figures destacades de l'art valencià contemporani, va mantindre una relació especial amb la ciutat, que ha acollit diverses de les seues creacions al llarg dels anys.

Entre les obres que formen part del paisatge xativí es troba l'Arc Daurat, situat en l'entorn de l'ermita de Sant Josep. La peça constituïx una de les mostres més visibles de la presència de Boix a la ciutat i forma part del patrimoni artístic que es pot trobar als carrers i espais públics de Xàtiva.

La vinculació es va reforçar el 2023 amb La llum de

l'art, una exposició antològica que va distribuir l'obra de l'artista per diferents espais patrimonials de Xàtiva. La proposta va permetre acostar al públic una part de la seua trajectòria en un recorregut per diversos enclavaments de la ciutat.

En el marc d'esta exposició, Boix i la seua família van cedir a Xàtiva l'Angle trencat pel moviment, una escultura de grans dimensions instal·lada a la plaça del Trinquet i vinculada a la tradició de la pilota valenciana. També El Laberint, exposat al pati de l'Almodí, va passar a formar part de la col·lecció del Museu de l'Almodí.

La petjada de Manuel Boix a Xàtiva no es limita, per tant, a una exposició concreta, sinó que es manté en diferents espais de la ciutat a través d'un conjunt d'obres que formen part del seu patrimoni artístic.

SUCESSOS

Xàtiva reduïx un 13,2% la criminalitat convencional

► LA CIUTAT REGISTRA 505 INFRACCIONS, 77 MENYS QUE EL 2025

■ HUGO M. | XÀTIVA

Xàtiva tanca el primer semestre de 2026 amb un descens de la delinqüència convencional, en contrast amb la tendència a l'alça registrada al conjunt de la Comunitat Valenciana. Les últimes dades del Ministeri de l'Interior situen la caiguda en un 13,2%, mentre que a nivell autonòmic esta mateixa cate-

goria de delictes creix un 3,7%.

A la capital de la Costera, l'Interior comptabilitza 505 infraccions convencionals durant els sis primers mesos de l'any, enfront de les 582 del mateix període de 2025. Només Alboràia ha reduït més la delinqüència en tota la província, amb un descens del 27,5%.

La millora a Xàtiva s'explica sobretot pels robatoris amb força, que baixen de 47 a 30 casos (-36,2%), i en concret els produïts en habitatges, que cauen un 43,2%.

Els furtos també retrocedixen, de 161 a 132.

No obstant això, augmenten els delictes de lesions i baralla tumultuària i els delictes contra la llibertat sexual, mentre que la cibercriminalitat creix un 14,4%, impulsada per les estafes informàtiques.

La reducció dels delictes convencionals contrasta amb l'evolució general de la Comunitat Valenciana, on la criminalitat convencional ha passat de 114.006 a 118.196 infraccions en el mateix període.

SOCIETAT

Mentalis reünix 280 persones en una nova edició

► EL PROGRAMA MUNICIPAL FOMENTA L'ENVELLIMENT ACTIU

■ REDACCIÓ | XÀTIVA

Un total de 280 persones participen enguany en el programa Mentalis, una iniciativa municipal que promou l'envelliment actiu, l'estimulació cognitiva i les relacions socials. El programa, que es desenvolupa des de 2019, ha iniciat una nova edició amb activitats dirigides

Participants del programa Mentalis. / EPDA

especialment a persones amb determinat deteriorament cognitiu o situacions de solitud no desitjada. Les sessions es fan de dilluns a dijous, en

torns de 9 a 11, d'11 a 13 i de 16 a 18 hores, amb exercicis d'estimulació cognitiva, dinàmiques de grup, tallers i xarrades.

COSMOS^{3D}
Refugios Felinos 3D
Solución a las Colonias Felinas Urbanas

Cosmos 3D presenta una respuesta eficaz, resistente y sostenible para los Municipios de toda España.

EDUCACIÓ

Cerdà estrena curs amb una escola renovada i més recursos per a l'alumnat

► EL CENTRE INCORPORA MILLORES EN ELS ESPAIS DE JOC I LES AULES I APOSTA PER GRUPS REDUÏTS I UNA EDUCACIÓ MÉS PERSONALITZADA

■ REDACCIÓ | CERDÀ

Cerdà ha iniciat el nou curs escolar amb normaltat i amb importants millores en les instal·lacions del seu centre educatiu, que ofereixen a l'alumnat un entorn més còmode, segur i adaptat a les seues necessitats.

Durant els últims mesos s'han dut a terme diferents actuacions de millora, especialment en les zones exteriors de l'escola, amb la renovació de l'espai de jocs, com també diverses intervencions en les aules i altres

espais interiors del centre. A estes actuacions se sumen diferents serveis i instal·lacions complementàries que amplien les possibilitats educatives dels xiquets i xiquetes. Entre elles es troba la piscina de Cerdà-Torrella, situada al costat del centre, que permet incorporar activitats esportives i educatives en un entorn pròxim i adequat. Un altre dels elements diferencials és el model educatiu, que permet que l'alumnat pugui desenvolupar la seua activitat en grups més reduïts, amb

Pati del centre educatiu de Cerdà. / EPDA

ràtios més baixes i una atenció més individualitzada. Esta realitat facilita una relació més directa entre l'alumnat i el professorat i permet plantejar un programa d'estudis més oberts, amb més possibilitats de desenvolupar activitats fora de l'aula i en contacte directe amb la natura i l'entorn del municipi. D'esta manera, l'escola de Cerdà combina unes instal·lacions renovades, una atenció més personalitzada, grups reduïts i un entorn natural que permet ampliar les experiències educatives més enllà de l'aula.

Per a l'alcalde de Cerdà, José Luis Gijón, l'aposta per l'escola forma part d'un projecte més ampli de municipi. "El nostre objectiu és construir un poble verd, dinàmic i amb futur, un poble on la gent vulga viure i on puga fer-ho amb tranquil·litat. I perquè això siga possible, és fonamental que els xiquets i xiquetes tinguen futur ací. Per això és tan important la nostra escola", ha assenyalat.

Gijón ha remarcat que Cerdà es troba cada vegada més prop de l'objectiu d'arribar als 400 habitants l'any 2027, una fita que, segons ha explicat,

està directament vinculada a la capacitat del municipi per oferir serveis de qualitat a les famílies. "Arribar als 400 habitants en 2027 és un objectiu que tenim cada vegada més prop, però no volem créixer de qualsevol manera. Volem que cresca Cerdà, que vinguen famílies, que la gent vulga viure ací i que trobe un poble on els seus fills tinguen oportunitats i futur. I per això l'escola és una peça fonamental", ha afirmat l'alcalde.

En este sentit, Gijón ha destacat que l'educació és un dels elements fonamentals per a consolidar el futur dels mu-

nicipis xicotets i ha remarcat la importància de continuar millorant els serveis que ofereix Cerdà a les famílies. "No volem només mantindre l'escola oberta. Volem cuidar-la, millorar-la i convertir-la en un dels elements que faça de Cerdà un lloc atractiu per a viure, créixer i formar una família", ha afegit.

Amb l'inici del nou curs, Cerdà reafirma així el seu compromís amb l'educació i amb la millora dels serveis públics, apostant per un centre educatiu que ofereix als xiquets i xiquetes un entorn pròxim, segur, personalitzat i connectat amb el municipi i la natura.

ESPORT

Celia Sanchis: "Sempre intente que la gent entenga que l'esport és important"

► LA REGIDORA DE CERDÀ PARLA DE LA SEUA FACETA ESPORTIVA I DE LA PROMOCIÓ DE L'ESPORT FEMENÍ

■ JUDIT J.M. | CERDÀ

Celia Sanchis és regidora d'Esports i Joventut de Cerdà i esportista de taekwondo. Campiona d'Espanya de poomsae en 2025, enguany ha aconseguit la plata nacional i prepara el pròxim Open de la Comunitat Valenciana.

► Com compagines la teua tasca com a regidora amb el taekwondo?

► Intente portar-ho tan millor com puc. Conciliar la feina amb la vida esportiva exigix entrenar i dedicar-li temps, però intente organitzar-me segons puc.

► Quina ha sigut la teua trajectòria recent en taekwondo?

► En 2025 vaig guanyar la medalla d'or en la modalitat de trio juntament amb les meues dues companyes. Participe en poomsae, que és la modalitat de tècnica i

Celia Sanchis, campiona d'Espanya 2025. / EPDA

no de combat, i actualment estic en la categoria màster 2. L'última competició nacional va ser a Sevilla, el febrer de 2026, on vam aconseguir una medalla de plata també amb les meues companyes.

► Quin és el pròxim rep-te?

► Estem preparant l'Open de la Comunitat Valenciana, que se celebrarà del 9 al 12 d'octubre. La categoria de poomsae competirà el dia 12 al Velòdrom Lluís Puig. És un Open internacional i s'espera molta participació. Ara hem començat la temporada al setembre i estem posant-nos al dia.

► Queda camí per recórrer en la visibilitat de l'esport femení?

► Hui en dia la veritat és que hem evolucionat bastant. També soc mestra de taekwondo i per exemple, ahir, en la classe de xiquets, tenia un xiquet i la resta eren xiquetes. Apoca poc es va incrementant la presència femenina en els entrenaments i després que s'animen a competir ja és fantàstic. Sí que és veritat que es va igualant més i, en existir la modalitat de tècnica, les xiques s'estan animant molt més.

► Quin missatge vols transmetre des de la Regidoria?

► Que l'esport és important, sobretot la mobilitat. Hem de continuar movent-nos i incorporar també el treball de força. No cal fer entrenaments molt forts: cadascú ha de fer el que puga, però l'important és fer exercici i moure's.

URBANISME

Cerdà reforça la seguretat i modernitza els seus espais públics

► LES OBRES MILLOREN CARRERS I EQUIPAMENTS

■ REDACCIÓ | CERDÀ

L'Ajuntament de Cerdà continua avançant en la millora dels espais públics i els serveis municipals amb diverses actuacions centrades en l'accessibilitat, la seguretat i la modernització dels equipaments.

Una de les principals intervencions es desenvolupa a l'Espai Cultural, on es realitzaran millores d'accessibilitat i climatització per disposar d'un equipament més modern i confortable. L'alcalde, José Luis Gijón, ha destacat que la renovació respon també a la bona participació de la ciutadania en les activitats municipals. "Si la gent ve i participa, nosaltres hem de potenciar-lo encara més", ha assenyalat.

Al carrer 9 d'Octubre s'està renovant el paviment i millorant el drenatge per evitar acu-

mulacions d'aigua i millorar les condicions de la via. A més, el municipi està reforçant la seguretat viària amb la renovació dels passos de vianants i les zones d'estacionament.

Durant l'estiu també s'han instal·lat càmeres de control i vigilància per reforçar la seguretat viària i protegir especialment les zones de major circulació. "Volem que els xiquets puguin anar a l'escola amb seguretat i que les famílies puguin caminar tranquil·lament pel poble", ha explicat Gijón.

En paral·lel, l'Ajuntament està finalitzant la planta baixa del Centre Polivalent del carrer Sant Roc, amb la construcció de nous banys, millores en la xarxa d'aigües i actuacions de pavimentació.

Gijón ha remarcat que les actuacions responen a les necessitats dels veïns i ha resumit la seua línia de govern: "Governar és escoltar". L'objectiu, ha assenyalat, és construir "un Cerdà més verd, accessible i amable per a viure".

GUIA DEL

PORTA A PORTA

1

COM FUNCIONA?

Dos poals, dos tipus de residus. A casa necessitaràs dos poals: un per a l'orgànica i un altre per al resto. Els residus es separen a casa i es trauen el dia que toca. A poc a poc ens anirem acostumant al nou sistema.

2

I EL PLÀSTIC, EL CARTRÓ I EL VIDRE?

Continuen com sempre.

- Plàstic: contenidor groc
- Cartró: contenidor blau
- Vidre: contenidor verd.

Amb el nou sistema porta a porta no hem de canviar-ho tot.

3

TENS UN IMPREVIST?

Si un dia no pots traure els residus quan toca, tens les zones d'emergència. Amb la teua targeta, t'identifiques i deposites allí els residus. Així tens una alternativa davant d'un imprevist.

4

I SI M'EQUIVOQUE?

Tranquil·litat: és normal tindre dubtes. No cal saber-ho tot des del primer dia. Els educadors i educadores ambientals estaran per ajudar-te i resoldre les preguntes que tingues. Ho anirem aprenent a poc a poc i entre tots.

5

QUANTS POALS NECESSITE?

Dos. Un per a l'orgànica i un altre per al resto. I ja està. L'objectiu és fer el canvi de manera senzilla i anar-nos acostumant progressivament.

6

PER QUÈ CANVIEM EL SISTEMA?

El nou model permet avançar cap a un sistema que facilite reciclar més i complir els mínims de reciclatge exigits per Europa. El vídeo de la Mancomunitat fixa com a objectiu arribar al 30 % de reciclatge.

7

ON VA CADA EURO DEL PORTA A PORTA?

1.834.154,22 €

TOTAL COST DEL SERVEI

135.232,35 €

INGRESSOS NO PROVINENTS DE LA TAXA

1.698.921,87 €

A RECAPTAR

Principals partides: Recollida RUM i FORS: 1.460.981,12 € · Recollida EELL i PC: 134.409,56 € · Serveis de recaptació: 51.425 € · Enviament de cartes: 102.994,50 € · Comissió bancs: 8.655 € · Supervisió de contractes: 15.000 € · Altres despeses de gestió: 3.000 € · Bonificacions: 19.710 € · Provisió per insolvències: 37.979,04 € · Educador/a ambiental: subvencionat. Ingressos: Ecoembes EELL + PC: 135.232,35 €.

CIERRE / CRIDA: Consulta les xarxes de la Mancomunitat per trobar vídeos explicatius, tota la informació del nou sistema i

MONTESA

Montesa ja escalfa motors per als Moros i Cristians

► LA CAPITANIA 2026 RECAU EN LA COMPARSA CRISTIANA ELS TEMPLARIS

■ JUDIT J.M. | MONTESA

Montesa ja té preparada la programació dels seus Moros i Cristians, que enguany se celebraran de l'1 al 12 d'octubre amb una agenda marcada per la música, la pólvora, les desfilades i les activitats per a tots els públics. La Capitania 2026 recau en la comparsa Templaris, del bàndol cristià.

Les festes arrancaran el dijous 1 d'octubre, a les 20.00 hores, amb la penjà de banderes. L'endemà, la Unió Musical de Montesa oferirà el concert de música fester, a les 22.30 hores, durant el qual es presentaran els caps d'esquadra, ambaixadors i la Capitania Templaris 2026. La nit acabarà amb la festa del X aniversari de la Comparsa Nidars.

El dissabte 3 d'octubre tindrà lloc la pujà de banderes i les entradetes, seguida d'una discomòbil a la plaça de la

Moros i Cristians de Montesa 2025. / ASSOCIACIÓ MIC MONTESA

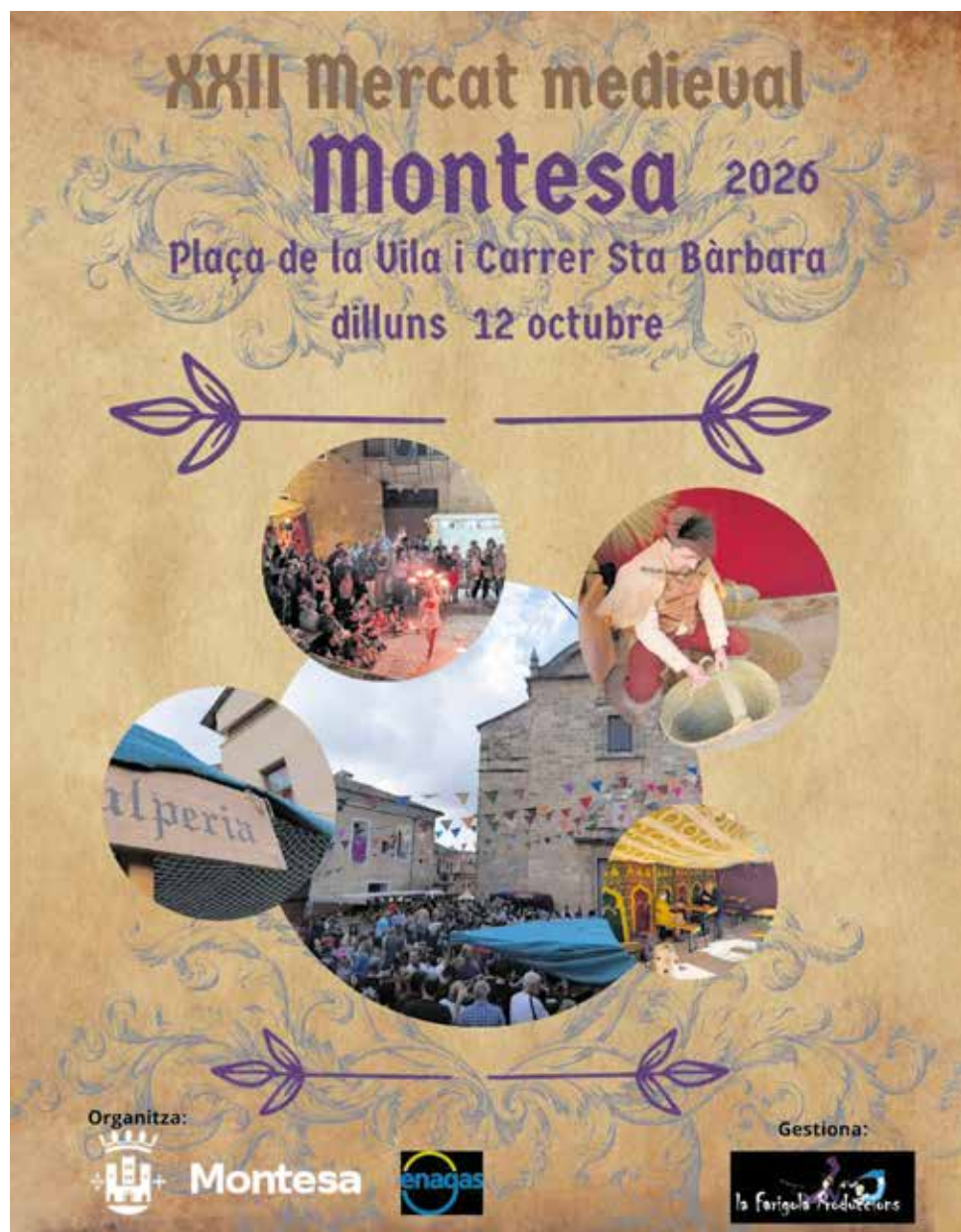
Vila. Durant els dies previs als actes centrals també hi haurà una xocolatà per als jubilats, màgia i la Nit de disfresses.

El 9 d'octubre, Dia dels Moros, arribarà la guerrilla i l'Ambaixada Mora, mentre que el dia 10 serà protagonitzat per les comparses, la música i la tradicional Nit d'Albades.

El diumenge 11 d'octubre, Dia de l'Entrà, la pólvora donarà pas a l'Entrà de Bandes,

a les 18.30 hores, i a l'Entrà de Moros i Cristians, a les 19.30 hores. La jornada acabarà amb l'actuació de Nacional 430.

Finalment, el 12 d'octubre, Dia dels Cristians, Montesa acollirà un mercat medieval, l'Entrà infantil i l'avanç de l'ambaixada. A les 19.00 hores tindrà lloc l'Ambaixada Cristiana al Castell de Montesa i, a les 20.30 hores, el pregó de fi de festa des del balcó de l'Ajuntament.

CANALS

Canals actua per controlar els milpeus

■ REDACCIÓ | CANALS

Les regidories de Medi Ambient i Parcs i Jardins de l'Ajuntament de Canals han avançat les actuacions de prevenció i control davant la presència recurrent de milpeus en diferents zones del municipi.

Les pluges previstes per als pròxims dies, juntament amb les altes temperatures, poden afavorir la proliferació d'estos animals. Per este motiu,

l'Ajuntament ha iniciat els treballs de manera anticipada per minimitzar, en la mesura del possible, la seua presència.

El consistori treballa amb diferents proveïdors per seleccionar els tractaments més adequats i respectuosos amb el medi ambient. Les actuacions ja han començat en zones properes a edificis públics i espais municipals, com el CEIP José Mollà, la

zona d'Horts i l'Ermita. Els treballs inclouen tasques de desbrossament i l'aplicació dels tractaments corresponents. El protocol contempla mantindre nets els marges i les parcel·les afectades, així com l'ús de terra de diatomea o cendra als perímetres. En últim cas, es preveu l'ús de biocides selectius i respectuosos amb el medi ambient per evitar l'afecció als depredadors naturals dels

milpeus. Paral·lelament, l'Ajuntament està enviant cartes informatives als propietaris i propietàries de parcel·les on s'han detectat punts de presència de milpeus, amb informació sobre el protocol i les actuacions recomanades.

El consistori continuarà fent seguiment de les zones afectades i coordinant les actuacions necessàries per a reduir-ne la presència al municipi.

Actuacions de prevenció i control dels milpeus. / EPDA

Aprén idiomes a l'EOI de Xàtiva

Amb seccions a Enguera i Ayora

Formació oficial per a persones adultes

IDIOMES: Anglès Valencià Italià Alemany Francés

- Des dels nivells inicials fins als nivells avançats
- Certificacions oficials reconegudes
- Grups ordinaris, intensius i semipresencials
- Cursos de destresa oral

MATRÍCULA
90€ / curs
Aprox.

Matrícula oberta

Consulta l'oferta que millor s'adapte a tu:

Idiomes, nivells, horaris, modalitats i places disponibles al web.

Formació pública i oficial

A més de les classes, l'alumnat pot participar en **activitats culturals**, projectes europeus i mobilitats **Erasmus+**, que ofereixen l'oportunitat de practicar idiomes en contextos reals, conèixer altres cultures i viure experiències formatives en altres països europeus.

ESPORTS

Les ajudes permetran millorar equipaments esportius municipals. / EPDA

La Diputació destina 1,5 milions a l'esport als pobles

► LES AJUDES ESTAN DIRIGIDES A MUNICIPIS DE MENYS DE 15.000 HABITANTS

■ REDACCIÓ | VALÈNCIA

La Diputació de València ha posat en marxa el programa 'Activem l'esport als pobles', amb una dotació total d'1,5 milions d'euros per a impulsar la pràctica esportiva en municipis de menys de 15.000 habitants.

L'àrea d'Esports, dirigida pel diputat Pedro Cuesta, ha obert dues convocatòries de subvencions destinades als

ajuntaments i entitats locals menors, que podran presentar les seues sol·licituds fins al pròxim 15 d'octubre.

La primera línia, dotada amb 600.000 euros, està destinada a inversions en infraestructures i equipaments esportius municipals. Les actuacions subvencionables inclouen les millores dels recursos esportius, com també la configuració d'instal·lacions, infraestructures i equipaments.

La segona convocatòria compta amb 900.000 euros i és dirigida al foment de la pràctica esportiva. Les

ajudes podran destinar-se a activitats esportives, esdeveniments i competicions municipals, material esportiu, manteniment i conservació d'instal·lacions i equipament bàsic de centres esportius.

Segons ha explicat Pedro Cuesta, el programa busca facilitar als municipis de menor grandària les condicions necessàries per a fomentar la participació dels seus habitants en l'àmbit esportiu.

Les dues línies d'ajudes es tramitaran mitjançant el règim de concurrència competitiva.

LA GRANJA DE LA COSTERA

La Granja manté el toc de campana durant tota la nit

► 84 VEÏNS I VEÏNES VOTEN A FAVOR DAVANT DE 20 QUE PREFERIXEN LIMITAR-LO

■ J.J.M.-H.M. | LA GRANJA

Els veïns i veïnes de la Granja de la Costera han decidit mantindre el toc tradicional de les campanes durant les 24 hores del dia. La consulta veïnal, convocada per l'Ajuntament després de la queixa d'un resident pel soroll nocturn, ha acabat amb 84 vots a favor de mantindre els tocs durant tota la nit i 20 en contra, segons fonts municipals.

La votació, de caràcter vinculant, es va plantejar després que un veí reclamara la interrupció dels tocs nocturns perquè li dificultaven el descans. L'Ajuntament havia comprovat que el soroll de les campanes superava el límit establert en l'ordenança municipal durant l'horari nocturn i va decidir retirar temporalment els tocs.

Segons ha explicat l'alcalde de la Granja de la Costera, José Miguel Marín, les campanes funcionen de manera automàtica des de 1980 i han marcat les hores del municipi

Veïns de la Granja de la Costera durant la votació. / EPDA

durant aproximadament 46 anys.

La interrupció dels tocs nocturns va provocar que diversos veïns reclamaren la seua recuperació. Segons Marín, els residents acostumats al so de les campanes van notar un «buit» durant les nits en què van deixar de sonar.

La polèmica va començar arran de la reclamació d'un jove resident al municipi, que viu amb la seua parella des de fa aproximadament un any. Segons l'alcalde, el veí havia manifestat que el soroll li dificultava el descans i va al·legar l'existència d'una ordenança municipal que limita el soroll durant la nit.

La consulta es va celebrar amb l'objectiu que el veïnat decidira entre recuperar el toc nocturn o mantindre'l limitat a l'horari diürn. Finalment, 104 persones van votar, amb una majoria favorable al toc durant tota la nit.

El resultat es traslladarà ara al ple municipal, on s'abordarà amb l'assessorament del secretari de l'Ajuntament. L'alcalde ha avançat que preveu recuperar el toc nocturn "com més aviat millor".

D'esta manera, la majoria dels participants en la consulta ha optat per mantindre una tradició que forma part de la vida quotidiana del municipi des de fa dècades.

LA FONT DE LA FIGUERA

La Font sectoritza la xarxa d'aigua per a detectar fugues

► TRES COMPTADORS PERMETEN DETECTAR UNA PÈRDUA DEL 15%

■ REDACCIÓ | LA FONT

L'Ajuntament de la Font de la Figuera ha instal·lat tres comptadors sectorials per millorar el control de la xarxa d'aigua potable i facilitar la detecció de fugues. Dos dels dispositius es troben al carrer Portal de Villena i el tercer, al carrer Filósofo Pla.

La nova infraestructura ja ha donat els primers resultats. Segons ha informat el regidor d'Aigües, Mauricio Pérez, en només una setmana s'ha detectat i reparat una fuga de 5 metres cúbics per hora, una pèrdua que representa prop del 15% del consum total del municipi.

Els comptadors permeten dividir la xarxa en sectors i comparar l'aigua que ix dels pous amb la que es distri-

Moments durant la instal·lació dels nous comptadors / EPDA

buïx en cada zona i amb el consum registrat pels 1.551 comptadors domiciliaris. D'esta manera, l'Ajuntament pot localitzar els punts on es concentren les pèrdues i actuar-hi de manera més precisa.

El consistori assenyalava que es tracta d'un problema que s'arrossega des de fa anys. L'alcalde, Elio Cabanes, ha recordat que ja en 2016 es va informar els regidors

que "l'aigua que es facturava era la meitat de la qual s'impulsava" i ha qualificat la situació de "problema heretat".

L'actuació té un pressupost de 42.190 euros i és finançada íntegrament pel Pla Obert d'Inversions de la Diputació de València. La mesura se suma a altres actuacions per reforçar l'abastiment, com l'adquisició del pou de Les Canyaetes.

MOBILITAT

El transport a demanda arribarà a la Costera i la Canal

► LA GENERALITAT AMPLIARÀ EL SERVEI A LES DOS COMARQUES

■ REDACCIÓ | VALÈNCIA

La Generalitat ampliarà el servei de transport a demanda a noves comarques de la província de València, entre elles la Costera i la Canal de Navarrés, amb l'objectiu de millorar les connexions dels municipis més menuts i adaptar els desplaçaments a les necessitats dels seus habitants.

El vicepresident tercer i conseller de Medi Ambient, Infraestructures, Territori i de la Recuperació, Vicente Martínez Mus, ha explicat l'ampliació d'este model durant una visita a Tírig. Segons ha assenyalat, els veïns de les poblacions més xicotetes tenen "el mateix dret a estar connectats" que les persones que viuen a les ciutats. Actualment, la

xarxa compta amb 49 línies de transport a demanda, de les quals 23 es troben a la província de València i 26 a Castelló. Este sistema permet adaptar els serveis a les sol·licituds dels usuaris i ajustar els desplaçaments a la demanda real de cada zona.

El model està especialment pensat per a municipis i zones on una línia d'autobús amb horaris i recorreguts fixos pot registrar una ocupació reduïda. En estos casos, el transport a demanda permet organitzar els trajectes en funció de les peticions dels usuaris, amb l'objectiu de mantindre les connexions entre les poblacions.

La Conselleria vincula l'ampliació del transport a demanda a l'entrada en servei de les noves concessions d'autobús renovades. D'esta manera, la implantació del model es produirà de manera progressiva a mesura

que entren en funcionament estes noves concessions.

El sistema busca així adaptar els recorreguts als desplaçaments sol·licitats pels veïns i facilitar les connexions en aquelles zones on el volum d'usuaris no justifica necessàriament una línia convencional amb freqüències fixes.

De moment, però, la Generalitat no ha concretat quines rutes s'implantaràn a la Costera i la Canal de Navarrés, ni les dates previstes per a la seua posada en funcionament. Tampoc s'ha detallat encara quin serà el sistema que hauran d'utilitzar els veïns per a sol·licitar els trajectes.

L'ampliació anunciada inclou, per tant, les dues comarques dins del desplegament previst del transport a demanda a la província de València, encara pendent de concretar en cada territori amb l'entrada en servei de les noves concessions.

FIESTAS

Navarrés se prepara para vivir sus fiestas en honor al Cristo de la Salud

► DEL 8 AL 12 DE OCTUBRE, EL MUNICIPIO CELEBRA SUS DÍAS GRANDES CON TRADICIÓN, FIESTAS Y NUEVAS PROPUESTAS

■ REDACCIÓN | NAVARRÉS

Navarrés está a punto de vivir uno de los momentos más esperados de su calendario: sus fiestas patronales en honor al Santísimo Cristo de la Salud. Unas celebraciones con cientos de años de historia que, generación tras generación, mantienen vivas sus tradiciones y continúan evolucionando con nuevas propuestas para vecinos y visitantes.

Del 8 al 12 de octubre, el municipio volverá a rendir homenaje al Cristo de la Salud, con la tradicional bajada de la imagen desde la ermita hasta la Iglesia de Nuestra Señora de la Asunción, donde permanecerá durante los días grandes de las fiestas.

Pero, en Navarrés, las fiestas no comienzan con el primer acto del calendario oficial. El ambiente festivo se construye durante las semanas previas, con actividades que sirven para calentar motores y preparar al municipio para sus días más especiales.

El pasado sábado 26 de septiembre, el tradicional concierto de fiestas de la banda Fomento Musical de Navarrés dio el pistoletazo de salida a la programación previa. En esta ocasión, la zarzuela fue la protagonista de una cita que volvió a poner en valor la tradición musical. La banda tendrá, además, un papel fundamental durante las fiestas patronales, acompañando a los vecinos en las procesiones y pasacalles.

El sábado 3 de octubre llegará uno de los momentos más esperados: la coronación de la reina de las fiestas. La Reina, el Festero Mayor y toda la Corte de Honor asuminarán el protagonismo de un acto que es el inicio del culmen de un año de trabajo para sus representantes. Detrás de todo ello se encuentra la comisión de fiestas, que lleva meses preparando cada detalle para que el esfuerzo de todo un año se convierta en realidad. Un trabajo colectivo que permite mantener vivas las fiestas y que cuenta con la implicación de numerosas personas del municipio.

Este año, además, la coronación tendrá un significado especial gracias al homenaje a las reinas históricas de las

Imágenes de las fiestas del pasado año y de los festeros de 2026 / PLÁCIDO GONZÁLEZ-MONTSE BENET-ESMERALDA NAVARRO

fiestas de Navarrés, convocadas a partir del año 2000 para subir al escenario y acompañar a los festeros actuales. Esta iniciativa sigue la estela de la exposición de vestidos de reinas celebrada el año pasado, una propuesta impulsada por el Ayuntamiento que tuvo una gran acogida.

El domingo 4 de octubre estará dedicado a las personas mayores, con una programación que incluirá despertà, espectáculo y cena de sobaquillo. Como novedad, el 7 de octubre se celebrará el pregón de los festeros junto al alcalde, un acto concebido como introducción a las fiestas patronales.

El 8 de octubre, festividad de la Virgen del Rosario, comenzarán oficialmente las fiestas patronales. Uno de los momentos centrales será la solemne procesión de bajada del Santísimo Cristo de la Salud desde la ermita hasta la Iglesia de Nuestra Señora de la Asunción.

Con la llegada del Cristo al templo, comenzarán también los días grandes de la programación, con mascaletàs diarias, orquestas, espectáculos, pasacalles, procesiones y celebraciones religiosas. A todo esto, se suma una feria plenamente consolidada, reconocida y considerada ya una de las citas de referencia de la co-

marca. La jornada incluirá la tradicional ofrenda floral al Cristo de la Salud, un acto de gran significado para los vecinos, y el día de los disfraces por la noche.

El 9 de octubre, festividad de San Francisco de Asís, estará dedicado a los pequeños, que serán los protagonistas de una jornada con espectáculos y un desfile infantil de disfraces.

El sábado 10 de octubre, con motivo de la festividad de la Virgen del Remedio, Navarrés volverá a apostar por una de las propuestas que más fuerza ha adquirido en los últimos años: el tardeo. Una cita que reúne cada vez a más personas y

que se complementará con una paella gigante.

El 11 de octubre llegará el día del Cristo, una de las fechas más señaladas de las fiestas patronales. La jornada contará este año con un mercado artesanal. Sin embargo, será por la noche cuando Navarrés viva uno de sus momentos más especiales: la procesión de regreso del Santísimo Cristo de la Salud a su ermita.

Tras permanecer varios días en la iglesia, la imagen será devuelta a su lugar de origen en una procesión que cada año reúne a numerosos vecinos y visitantes. Acompañado por la luz de las velas durante su recorrido por los

La coronación de la reina reunirá este año a las representantes históricas de las fiestas desde el año 2000

La procesión nocturna de regreso del Cristo a la ermita volverá a iluminar los calvarios con cientos de velas

calvarios, el Cristo protagoniza una de las estampas más bonitas y sentidas de las fiestas.

Las calles y los calvarios iluminados crean un ambiente único, en el que la tradición religiosa y la emoción de los vecinos se unen en un recorrido que forma parte de la memoria histórica viva de Navarrés.

La noche continuará con el tradicional castillo pirotécnico, uno de los grandes atractivos de las fiestas, y una gran orquesta que pondrá el broche festivo a una jornada cargada de simbolismo.

El 12 de octubre, festividad de la Virgen del Pilar, servirá para cerrar la programación principal. Además de los tradicionales acompañamientos a la Guardia Civil, este año se incorporan una traca kilométrica y una chocolatà.

Las fiestas patronales de Navarrés son el resultado de su historia, de la implicación de los festeros, de las comisiones y de todas las personas que colaboran para que cada año las celebraciones vuelvan a llenar las calles.

Su tradición centenaria y el reconocimiento como fiestas de interés turístico, obtenido hace unos años, avalan el valor de unas celebraciones que han sabido conservar sus señas de identidad sin renunciar a incorporar nuevas propuestas.

El municipio ya cuenta los días para volver a celebrar sus fiestas patronales. Unas fiestas que, un año más, invitan a vecinos y visitantes a disfrutar de la esencia de Navarrés.

FIESTAS

Enguera se prepara para una nueva Sanmiguelá con las danzas como protagonistas

► LA FIESTA ARRANCA EL 25 DE SEPTIEMBRE CON DIFERENTES ACTOS Y NOVEDADES COMO UNA MASCLETÀ NOCTURNA Y UN TARDEO PARA JUBILADOS

■ JUDIT J.M. | ENGUERA

Enguera se prepara para vivir una nueva edición de sus fiestas patronales, La Sanmiguelá, que concentrará desde el viernes 25 de septiembre y hasta el domingo 4 de octubre más de una semana de actos culturales, festivos, musicales, taurinos y tradicionales. Una programación que mantiene la esencia de las fiestas de la localidad, pero que incorpora este año algunas novedades, entre ellas una mascletà nocturna y un tardeo dirigido a las personas mayores.

Uno de los elementos más destacados de esta edición es el reconocimiento de las danzas enguerinas como Fiesta de Interés Turístico Local por parte de la Generalitat Valenciana, tanto en su vertiente infantil como en la de mayores. Las danzas tendrán un papel protagonista durante las fiestas y volverán a recorrer las calles del municipio los días 28 de septiembre y 2 de octubre, además de contar con una edición infantil.

El viernes 25 de septiembre dará comienzo oficialmente el ambiente festivo con la actividad en la Carpa de los Quintos 2026, que permanecerá abierta desde la medianoche hasta las 4.00 horas.

El sábado 26 será uno de los primeros días grandes de La Sanmiguelá. A las 19.30 horas tendrá lugar el pasacalle para recoger a las Festeras Mayores y, a las 21.00 horas, se celebrará en el Pabellón Municipal Jaime Alegre la presentación de la Festera Mayor, Alicia Arévalo Muñoz, y su Corte de Honor. El acto contará con Pablo Arévalo Muñoz como mantenedor.

La jornada continuará de madrugada con el desfile y la bajada de peñas desde la plaza de la Iglesia hasta la plaza de la Comunidad Valenciana. Desde el balcón del Museo Arqueológico se pronunciará el Pregón de Fiestas, a cargo de Alicia Arévalo Muñoz y del presidente de la Comisión de Quintos, Ximo Cerdán Sanchiz. A continuación tendrá lugar la desencajoná y el toro embolao, con reses de la ganadería Benavent.

La noche finalizará con la actuación de la orquesta Monaco Party.

Diferentes actos de las fiestas patronales de Enguera en honor a San Miguel y la Virgen de Fátima. / EPDA - PEDRO CERDA

El domingo 27 combinará deporte, cultura, música y tradición. Entre las propuestas destaca la inauguración de la exposición 'Movimiento y Quietud', de la artista local Stefani Georgieva, conocida bajo el pseudónimo Iryune, así como el concierto de la Unión Musical Santa Cecilia de Enguera. La jornada concluirá con el ensayo general de las danzas enguerinas. El lunes 28 de septiembre llegará una de las principales novedades de este año. Con motivo del Día del Jubilado, se celebrará a partir de las 18.30 horas el Tardeo de la Edad Dorada, una propuesta que incluirá merienda y música en la explanada del pabellón Jaime Alegre, con la actuación del grupo Paradais.

La iniciativa se ha diseñado en consenso con la Asociación de Jubilados y Pensionistas de Enguera y busca ofrecer una forma diferente de celebrar esta jornada dedicada a las personas mayores.

Ese mismo día, a las 22.00 horas, las danzas enguerinas volverán a tomar las calles, mientras que la medianoche estará protagonizada por la Noche de Artistas Locales, con la actuación de Mangelitto, con su espectáculo Mientras nos Pensamos concept tour, y posteriormente un tributo a Extremoduro a cargo de Extremo Band.

El martes 29, festividad de San Miguel Arcángel, patrón de Enguera, comenzará con la misa solemne a las 12.00 horas, seguida del pasacalle, la visita a la residencia San

Rafael y una mascletà en la plaza de la Comunidad Valenciana.

Por la tarde tendrá lugar la procesión en honor a San Miguel y, ya por la noche, a las 23.30 horas, se disparará un castillo de fuegos artificiales en el solar de la Fábrica de Piqueras. La jornada concluirá con toro embolao, vaquillas y la actuación de la orquesta La Tribu.

El miércoles 30 estará dedicado a la Virgen de Fátima, patrona de Enguera. Tras la misa solemne, el programa continuará con pasacalle, visita a la residencia San Rafael y mascletà. A las 20.00 horas se celebrará la procesión en honor a la patrona y, como novedad de esta edición, a las 23.00 horas tendrá lugar una mascletà nocturna en

el solar de Piqueras, a cargo de la pirotecnia Hermanos Caballer.

La programación continuará el jueves 1 de octubre con la visita a los centros educativos y el tradicional desfile de disfraces infantiles, que comenzará a las 18.30 horas. La actividad finalizará en la plaza Manuel Tolsá, donde habrá feria infantil y deportiva, taller de tatuajes, globoflexia y Mini Disco.

La organización ha destacado que este año se ha mantenido el criterio de no hacer coincidir las actividades infantiles con los actos taurinos, de manera que las tardes destinadas a los más pequeños queden reservadas exclusivamente para ellos. El viernes 2 de octubre llegará otra de las jornadas más

Los actos infantiles no coincidirán con los festejos taurinos para reservar las tardes a los más pequeños

completas de La Sanmiguelá, con el pasacalle 'De la Ermita al Patrón', el Festival de Cazuelas, las danzas enguerinas infantiles, un tardeo con el grupo Jotajaybers y el Concurso de Gachamigas. La jornada también contará con actos taurinos y un tributo a La Oreja de Van Gogh.

El baile de disfraces, uno El sábado 3 de octubre se celebrará el penúltimo pasacalle 'De bonito hasta el final', seguido por los actos taurinos y un tardeo con el DJ local Jesús Ubeda.

Por la noche llegará uno de los acontecimientos más esperados de las fiestas: el baile de disfraces, que partirá desde la Oliveta y recorrerá diferentes calles de Enguera hasta llegar a la explanada del pabellón. Después actuará la orquesta La Bestia y se entregarán los premios del concurso de disfraces antes del descanso.

El programa festivo concluirá el domingo 4 de octubre con una nueva jornada taurina y la tradicional Tortilla Gigante, a las 20.30 horas en la plaza Manuel Tolsá, que permitirá repartir bocadillos entre más de un millar de personas. El reparto será presencial y se entregará un único bocadillo por persona.

Desde el Ayuntamiento se subraya así la voluntad de mantener una programación basada en las tradiciones de Enguera, incorporando nuevas propuestas sin perder la esencia de unas fiestas marcadas por San Miguel, la Virgen de Fátima, las danzas enguerinas, las peñas y la participación de los vecinos. Además, la programación apuesta por dar protagonismo a los artistas y profesionales locales vinculados al mundo del espectáculo.

GASTRONOMÍA

Enguera, donde el aceite cuenta la historia de una tierra y sus tradiciones

► LA CUARTA FERIA DEL ACEITE REÚNE DEL 16 AL 18 DE OCTUBRE GASTRONOMÍA, ARTESANÍA, DEPORTE Y TURISMO TORNO AL GRAN PRODUCTO COMARCAL

■ REDACCIÓN | ENGUERA

Enguera volverá a reunirse alrededor de uno de sus productos más vinculados al territorio con la cuarta edición de su Feria del Aceite, que se celebrará del 16 al 18 de octubre. Durante tres días, el AOVE será el hilo conductor de una programación que combinará gastronomía, artesanía, turismo, deporte, caza y tradición.

“Cada botella de aceite contiene mucho trabajo, conocimiento y compromiso

con nuestra tierra”, explica Enrique Pedrón, presidente de la Cooperativa Campoenguera. La feria permitirá conocer el proceso de elaboración, ver cómo se producen los aceites, degustar los primeros de la campaña y participar en catas dirigidas a ciegas y demostraciones culinarias.

Entre las novedades destaca el primer concurso de tapas entre los restaurantes de Enguera participantes en la zona gastronómica. La nueva cosecha será apadrinada

Diferentes momentos durante la Feria del aceite de Enguera 2025. /

por la Escuela Mediterráneo Culinary Center y Cobopa será la embajadora de esta cuarta edición.

La programación también recuperará tradiciones con un concurso de olivas partidas, un taller de encurtido y una charla del periodista Paco Alonso sobre la cultura del almuerzo y del mercado. Estas propuestas acercarán al público algunos de los sabores y costumbres que forman parte de la identi-

dad gastronómica local. Por primera vez, la caza tendrá su propio espacio de la mano de la Federación de Caza de la Comunidad Valenciana, con cocina de carne de caza a cargo de Kaoba y una demostración de Rubén Fenollar. También habrá una paella de hígado de toro llegada desde Meliá.

La carrera popular y las rutas por el olivar permitirán descubrir el entorno de

Enguera desde otra perspectiva, mientras que el esparto recordará una de las tradiciones artesanales ligadas a la historia del municipio. La programación se completará con actividades infantiles y familiares para acercar la feria a todos los públicos.

“Queremos que la feria hable del producto, pero también del territorio del que nace”, señala la alcaldesa de Enguera, Matilde. La cita busca poner en valor el

aceite y mostrar, al mismo tiempo, la riqueza gastronómica, cultural y paisajística de Enguera y de la Canal de Navarrés.

La feria está organizada por la Cooperativa Campoenguera, con la colaboración del Ayuntamiento de Enguera y la Mancomunidad de La Costera-Canal, y el apoyo de la Diputació de València-València Turisme y las consellerías competentes.

III Feria Gastronómica de La Canal

Bolbaite

Horario:
24 de 10 a 22 h.
25 de 10 a 14 h.

24 y 25 octubre

La Canal
territorio turístico

Mancomunitat La Canal de Navarrés

ALONSO SOTOS

Músico de la Joven Orquesta de Alicante

■ JUDIT J.M. | ESTUBENY

Alonso es uno de los jóvenes músicos que ha vivido desde dentro el triunfo de la Joven Orquesta de Alicante en el festival internacional Summa Cum Laude de Viena. Con solo unos años de trayectoria con la trompeta, el músico ya acumula experiencias en escenarios y concursos internacionales que refuerzan su vocación por la música.

► **¿Qué sentiste cuando os anunciaron que habíais conseguido el primer premio del Summa Cum Laude?**

► Fue en mitad del concierto. Estábamos tocando y el director nos dijo que habíamos ganado. Toda la orquesta nos pusimos súper contentos y, a partir de ahí, el concierto salió súper bien. Estuvo súper emocionante todo.

► **¿Os esperabais conseguir este reconocimiento o fue una sorpresa?**

► Fue sorpresa también. Hay gente que participa ahí que es muy buena, entonces que ganáramos y que nos anunciaran que habíamos ganado fue muy guay.

► **¿Cómo fue para ti actuar en una sala tan emblemática como la Sala Dorada del Musikverein de Viena?**

► Yo siempre veía los conciertos de Año Nuevo y me encantaban. Pensaba de pequeño: Me gustaría ir a tocar ahí. Pues mira, por circunstancias, al final he tocado ahí. Fue súper bonito. Tocar ahí delante de tanta gente... no sé, es un sueño hecho realidad.

► **En el concurso interpretasteis tres obras. ¿Cuáles fueron y hubo alguna que te resultara especialmente complicada?**

► En el concurso tocamos una obligada, que era Vals de las Sirenas, y luego tocamos Capricho Español y El sombrero de tres picos. El sombrero de tres picos para mí es la que

ALONSO, EL JOVEN TROMPETISTA DE ESTUBENY QUE CONQUISTÓ VIENA

Alonso durante el Festival Internacional Summa Cum Laude de Viena. / EPDA

más me costó, porque tiene tiempos difíciles y momentos difíciles de cuadrar con los instrumentos. Estuvimos bastante tiempo para ensayarla y que saliera bien, pero al final todo súper bien.

► **Tú también tuviste protagonismo como solista durante la actuación. ¿Qué piezas interpretaste?**

► Hice el solo de Capricho Español, que es un solo con trompas, y también solos como el de Conga del Fuego Nuevo, de Arturo Márquez, que también hice en el concierto.

► **Y además del premio, ¿te quedas con alguna anécdota especial del viaje a Viena?**

► Pues así, anécdota, lo que más tengo fue durante el concierto justamente con mi compañero de trompeta. Le tuve que entregar mi trompeta en

mitad de una obra, que es el Danzón, porque no le iba la suya. En ese momento tenía que tocar el solo y le hacía mucha ilusión, entonces nos cambiamos las trompetas y él tocó con mi trompeta el solo sin haber tocado la mía nunca. Fue un momento un poco nervioso y así, pero salió muy bien.

► **¿Cómo surgió ese cambio de trompetas en mitad de la obra?**

► Él me había pedido si podía tocar un solo allí, porque yo ya había tocado en el concurso. Entonces, cuando llegó el momento de tocarlo, su trompeta no funcionaba y le dije que cogiera la mía. Nos cambiamos las trompetas en medio de la obra y pudo tocar el solo.

► **¿Cuántas horas de ensayo habéis dedicado para llegar preparados a este festival?**

► Bastantes, porque entre conciertos y todo hacíamos conciertos por aquí, por la zona de Alicante y Valencia. Entonces, horas de ensayo más o menos cada fin de semana. Estábamos sábados y domingos cuatro horas, más o menos. Y si había conciertos, ya ensayábamos por la mañana y por la tarde hacíamos el concierto.

► **¿Qué significa para ti formar parte de la Joven Orquesta de Alicante?**

► A mí la verdad es que me encanta, porque yo siempre he estado enfocado a ir a una orquesta y estar en esta orquesta, encima, la gente y la comunidad que somos ahí está súper bien. Hacemos actos muy grandes y tal. Entonces, no sé, me da como respeto ir a la orquesta y saber que voy a tocar, por ejemplo, en el Pa-

lau de la Música de Valencia y cosas así, porque es lo que a mí me gusta al final.

► **Fran Maestre ha defendido en alguna ocasión que todos los músicos de una orquesta son igual de importantes, desde el triángulo hasta el director. ¿Compartes esa filosofía?**

► Sí, claro. Todos ahí formamos lo mismo, todos somos importantes, porque el día que falle, por ejemplo, algún instrumento o algo, el concierto... imagínate, faltan todos los violines, el concierto no va adelante. Igual que si falla el director o si falla cualquier otro instrumento. Todos somos súper importantes ahí.

► **¿Desde qué edad tocas la trompeta?**

► Yo toco desde los ocho o nueve años, más o menos. Llevo

6

Siempre veía los conciertos de Año Nuevo y pensaba de pequeño: me gustaría ir a tocar ahí. Pues mira, por circunstancias, al final he tocado ahí. Fue súper bonito, es un sueño hecho realidad

unos seis o siete años tocando la trompeta.

► **Este año también has participado en un concurso internacional de trompeta en Tallin, Estonia. ¿Cómo fue esa experiencia?**

► Fue el 12 de abril, en Tallin, en un concurso internacional de trompeta. Siendo el más pequeño de mi categoría, quedé cuarto.

► **Después de experiencias como Tallin y Viena, ¿este premio te hace plantearte todavía más tu futuro dentro de la música?**

► Ahora lo que voy a hacer es presentarme a las pruebas del superior, al conservatorio. Hay bastantes a los que me quiero presentar y, en el que me cojan, pues a partir de ahí es ya optar a una orquesta, que es lo que más me mola a mí.

► **Después de vivir algo como Viena, que para ti era un sueño, ¿cuál sería ahora el siguiente?**

► Para mí el siguiente sería ir a tocar al Konzerthaus de Berlín, que de hecho vamos también con orquesta, que mola un montón. Y, aparte de eso, para mí mi sueño es la orquesta e ir tocando. Aunque sean sitios pequeños, estar en la orquesta y poder tocar con ellos. Es lo que más me gusta.

Valdonaire S.L
SUMINISTROS PARA LA CONSTRUCCIÓN

**Materiales para la construcción | Estudio de proyectos
Gestión de materiales | Maquinaria industrial y más.**

Ctra. Simat s/n Xàtiva | 722 709 163 | info@suministrosvaldonaire.com | www.suministrosvaldonaire.com

CANO BOLUDA

SERVICIOS PROFESIONALES

canoboluda_inmobiliaria
www.canoboluda.com

ABOGADOS | SEGUROS | AGENCIA INMOBILIARIA

**PREVALORAMOS TU PROPIEDAD SIN COMPROMISO
DISPONEMOS DE LAS MEJORES VIVIENDAS PARA TI**

PRUEBA EL METODO CANO BOLUDA

MILES DE VENEDORES Y COMPRADORES YA HAN DISFRUTADO DE NUESTRO METODO

RED INMOBILIARIA

- NAVARRÉS, CALLE LA IGLESIA, 13
- CHELLA, PLAZA ADOLFO GIMENEZ DEL RIO, 5
- ANNA, PLAZA EL LABRADOR, 6 IZQ
- XÁTIVA, PLAÇA LA BASSA, 33 BAJO
- CANALS, AVD. JAUME I, 18
- VALENCIA, CALLE MEDITERRANEO, 14D BAJO
- MOIXENT, PLAZA MAYOR, 3
- ALCÀNTERA DEL XÚQUER, AVD. RIBERA ALTA, 28
- CASTELLÓ, CALLE ARGENTINA, 9
- CASTELLÓ, CALLE DIPUTACIÓ, 4
- AIELO DE MALFERIT, CALLE ONTENIENTE 4
- L'OLLERIA, PLAZA DE LA VIRGEN DE LORETO 2
- LA POBLA DEL DUC, CALLE JOSÉ IRANZO 52
- LA LLOSA DE RANES, CALLE LA CRUZ 32
- BENIGANIM, CALLE PRINCIPE FELIPE 7
- LA POBLA LLARGA, CALLE SANT PERE 11

CANO BOLUDA

Agente exclusivo Mapfre

OFRECE:

- Puesto de **Agente de seguros** para las zonas de La Pobra del Duc, L'Ollería y Beniganim. Se valorará experiencia comercial
- Puesto de **Agente inmobiliario** con experiencia comercial, para todas sus zonas.
- Puesto de **Responsable de Marketing y Publicidad** dentro de la empresa, o mediante servicios externos.